Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Мектепалды даярлық О «ә» сыныбы

Балалардың жасы 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі **1-апта** 9 – 13 қаңтар 2022-2023 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту, бүгінгі ауа райы туралы балалардың ойын білу				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кеңес , әңгімелесу	**Ата-аналармен әңгіме:** Балалардың тазалығы жөнінде кеңес беру	**Ата-аналармен әңгіме**:Ата-аналарға балаларын ертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту.	**Ата-аналармен әңгіме:** Балалардың жетістік пен дәрежесі үшін емес, сол қалпында сөзсіз қабылдап жақсы көретініңізді сездіріңіз.	**Ата-аналармен әңгіме:** Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту.	**Ата –аналармен әңгіме**: «Дұрыс тамақтануға баулу»
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	**Д/ойын: «Қарап ал да есіңе сақта»** ***Мақсаты:*** балаларды көрген суреттерді есі не сақтап,көз алдына елестете отырып ,әр қайсысын ретімен атап шығуға ,үй жану-арларының,аңдардын және құстардың жал-пы аттарын айтқызу. Оларды қорғауға қамқоршы болуға тәрбиелеу. ***Көрнекіліктер***: үй жануарлары,аңдардың,құстардың суреттері.	**Д\ойын «Ғажайып қоржын»** **Мақсаты:** Балаларды заттарды тиісті қасиеттеріне қарай ажырата білуге үйрету. **Ойын шарты**: Қоржындағы затты сипап біліп атау. Бала затты дұрыс сипаттап бергеннен соң ғана зат қаптан алынып, балаларға көрсетіледі, ал дұрыс аталмаса қаптан алынбайды. **қажетті құралдар**: Ғажайып қоржын. Балалар	**Д/ойын:«Экологиялық пирамида».** **Мақсаты**: Балаларды логикалық ойлай білуге, әр сатыны таңдауын негіздей отырып, экологиялық пирамида құрастыруға үйрету. Табиғаттағы барлық нысандардың өзара байланысын көре білуге баулу.	**Д/ойын: «Зоологиялық домино».** **Мақсаты:** Балалардың жабайы және үй жануарлары туралы білімдерін бекіту; ұғымталдыққа, зейін қоюшылыққа баулу. **Ойын ережелері:** Кімде-кім өз карточкаларын бірінші болып қойса, сол жеңімпаз болады. Жүрісті жіберіп алмай, карточканы дер кезінде қойып, мұқият болу.	**Д/ ойын:Не артық?** **Мақсаты**: Балаларды суретке қарап,оларды топтастыруға үйрету. Құстар мен жануарлардың жеке және жалпы аттарын айтқызу. Оларды қорғауға қамқоршы болуға тәрбиелеу. **Көрнекіліктер**:әр түрлі құстар мен үй жануарлары бейнеленген суреттер.

		санына сәйкес, таныс ойыншықтар.			
Ертеңгілік жаттығу	Таңғы жаттығу кешені № 9				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық (бұдан әрі-ҰІӘ)	Табиғатым тамаша, Көз тоймайды қараса. Табиғатты аялап, Сәлем саған-Жер ана! Сәлем саған-Нұрлы күн! Аман-есен болайық, Бейбітшілік қалайық. Біз әдепті баламыз, Біз ерекше баламыз, Қонақтарды көргенде Амандасып аламыз.	Табиғат қандай тамаша, Тоймаймыз біз де тамсана. Балықтар шіркін жүзеді, Табиғаттың жыры көп, Табиғаттың сыры көп.	Табиғат, сен тіршілік тұнып тұрған. Сен күнсің көтерілген күліп қырдан. Сен көлсің, сен ормансың. Сен - бұлбұлсың, Адамға сұлулықты шын ұқтырған!	Табиғатқа қамқор боп, Байлығын біз қорғайық. Әдепті да, тәртіпті боп, Жақсылығын қолдайық.	Біз балдырған тең басқан, Дос құшағын елге ашқан. Тілегіміз тыныштық, Ашық болсын көк аспан. Мықты болсын іргеміз, Бәріміз де біргеміз.
Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ҰІӘ	**1 - ұйымдастырылған іс-әрекет**				
	Көркем әдебиет **Міндеті:** - Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айт- **Мақсаты:** әдеби шығарманы мәнерлеу құралдарына байланысты қабылдауға дағдыландыру Өлең мазмұны бойынша сұрақтар: –Өлең қалай аталады? –Өлеңде не туралы айтылған? –Сағаң ұнады ма? –Жақсы деп қандай баланы айтамыз? Жаман әдет деп қандай әдетті айтамыз? –Сен қандай бала болғың келеді? Өлеңнің бірінші жолы қалай басталады? Педагог «Жақсы мен жаман» өлеңін эмоциямен 2-3 рет	**Сөйлеуді дамыту** **Міндеті:** -Алуан түрлі заттарды сипаттауға, қарым-қатынас жасауға қажетті сөздерді қолдану **Мақсаты** : Әңгімемен таныстырып, мазмұнын айтуға үйрету –Бүгін қай күн? –Кеше қандай күн болды? –Ертең қандай күн болады? –Бүгін ауа райы қандай? –Табиғат өзгерістерін атайық Мақал-мәтелдер: 1.Ағаш – тамырымен, адам – достарымен мықты. 2.Адамға үш нәрсе көмек: шөл далада қазылған құдық, салынған көпір және жол бойына егілген ағаш. 3.Қарағайға қарап – тал өсер, Қатарына қарап – бала өсер. Педагог: – Балалар, сендер ертегі тыңдағанды ұнатасыңдар ма? Тақтаға ертегі мазмұнына байланысты сурет ілінеді. Алдымен балаларды екі топқа бөліп,	**Сауат ашу негіздері** **Міндеті** - Сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау. берілген сөзге сөйлем құрастыру. **Мақсаты** Сөйлем құрау, дыбыстық талдау жасау іскерліктерін қалыптастыру **Дидактикалық жаттығуы: «Сөзді аяқта»** –Мен сендерге сөздің ең соңғы буынын айтпай аяқталмаған сөздер айтамын сендер соңғы буынды қосып сөзді аяқтап қайтадан айтасыңдар. Мысалы: аққа...ла, ба..ла, ба..нан, бан..тик, асқа..бақ, сә..біз, домбы..ра, қам..шы, балмұз..дақ, аялда..ма, дәріха..на, емха..на, балабақ..ша, бағдар..шам, қалам...сап, қыза..нақ, бұл..ақ, көзілді..рік,	**Сауат ашу негіздері** **Міндеті: -**Сөзді буынға бөлу, дыбыстық талдау жасау, сөйлем құрай алу дағдыларын бекіту **Мақсаты** Сөзді буынға бөлу, дыбыстық талдау жасау, сөйлем құрай алу дағдыларын бекіту **Дидактикалық ойын: «Буынды қос»(доппен)** – Балалар, шеңберге тұрайық. Мен буынды айтып, бір балаға допты лақтырамын, бала допты ұстап алып, бір немесе бірнеше буынды қосып, сөзді жалғастырады. Кім дұрыс айта алмаса немесе тез буынды айтпаса, айыбын өтейді. Мысалы:(ас+паз, кі+тап, ба+лық, ба+ла). Ойынды өзгертуге болады.	**Сауат ашу негіздері** **Міндеті:** Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу **Мақсаты** сөйлем құрауды үйретуді жалғастыру **«Артығын тап» ойынын ойнат**у. 1.Қыс, көктем, жаз, күз , үз. (үз) 2.Жел, жаңбыр, қар, боран, қуыршақ, бұршақ. (қуыршақ) 3.Шаңғы, коньки, шана, ана. (ана) 4.Әке, ана, ата, әже, аға, таға. (таға) 5.Таңқурай, құлпынай, бүлдірген, күлдірген. (күлдірген).

	қайталап оқиды, бірге жаттайды. Педагог сөйлемнің басын оқып, балалар жалғастыратын жаттату тәсілін пайдаланады. 3-4 бала өленді жатқа айтады	бір топқа «шыршаның», екінші топқа «қайыңның» сөзін педагогтің соңынан қайталап отыруды ұсынысады. Педагог М.Төрежановтың «Біз де ойнаймыз» әңгімесін оқып береді.	тоңазт..қыш, тер..ек, ша..тыр, ал..қа, апель..син, ау..ыл, ас...пан, қарын..дас, кер...ует, қа..зан, шаныш...қы, ба..лық, қал..қан, қаң..бақ, қа..мыр, шал..бар, кі..лем, жү..рек, жүге..рі, жұл..дыз. Әр дұрыс айтылған сөзге педагог жұлдызша беріп отырады. Ойын соңында жұлдызша саналып, жеңімпаз анықталады		

Үзіліс:Затты лақтыру мен қағып алуға арналған ойындар

«Допты қуып жет»

Тынымсыз Тіл туралы ертегі жаттығулары:

Сыйқырлы айнаға қарап отырып, араның масаның , шегірткенің, жыланның дыбыстарын салып көр. Осы дыбыстарды Тынымсыз Тіл ұнатады ма соны байқа.

Ағайынды аралар.
Ағайында араармыз,
Еңбек үшін жаралғанбыз.
-з-з-з-з-з
Шырын іздеп күні бойы
Гүл бақшаны аралаймыз
-з-з-з-з-з
(Үш саусағыңды түйістіріп, ұшып жүрген араларға ұқсат, әрбір екі жолдан кейін аралардың ызылдағанын сал.)
Жаман ара
Қалмай ұшып соңынан,
Ара куды Мұратты.
-з-з-з-з
Шағып алып қолынан,
Досымызды жылатты.
-у-у-у-у
(Араның дауысы мен баланың ара шаққандағы дауысын сал)

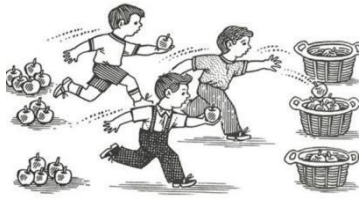

Ойын: ***«Допты қуып жет»***

Мақсаты: Балаларды ептіліке,шапшаңдыққа тәрбиелеу.Тәрбиешінің берген белгісін мұқият тыңдай білуге үйрету.

Ойынның шарты:

Тәрбиеші балаларға доп салынған кәрзеңкені көрсетеді де алаңның бір жағында өзімен бірге қатарласа тұруды ұсынады. Одан кейін кәрзеңкеден доптарды алып, балалардан алысқа, әр жаққа лақтырады. Балалар доптарға жүгіреді, оларды алып кәрзеңкеге салады. Ойын қайталанады. Балалар қанша болса, доп та сонша болуы керек. Олардың әрқайсысы допты қуып жетіп, кәрзеңкеге салатын болсын.

2 - ұйымдастырылған іс-әрекет					
	Қоршаған орта **Міндеті:** - Өлі табиғат заттарын адамның қолымен жасалған заттардан ажырата білу **Мақсаты** дүниетанымын дамытуға жағдай жасау; көптеген заттардың адам қолымен жасалатындығын түсіндіру; кез келген затқа ұқыптылықпен қарауға тәрбиелеу **Табиғи заттармен жұмыс**: түрлі өлі табиғат заттарын таратып беру. — Алдарыңдағы заттарды қара. Оларды ата. Оларды қайдан кездестіресің? **Ойын. «Ажырата біл!».** Ойын барысында мұғалім тірі және өлі табиғат заттарын араластырып айтады. Өлі табиғатты атағанда оқушылар қол соғу керек. Сонан кейін оның неге өлі табиғат екенін дәледдейді. Оқушылардың логикалық ойын дамытуға арналған сұрақтар мен тапсырмалар беру: -Су қыста қандай түрде кездеседі? -Суды қолға үйіп ұстауға бола ма? -Су қайнағанда неге йналады? -Мұз ерігенде не пайда болады? Осының негізінде өлі табиғатқа енетін су туралы не айтуға болады? Мұндай тапсырмалар	**Математика негіздері** **Міндеті:** - Пішіннің бір формасынан екіншісін қалай жасау керектігі туралы ұғымдарды дамыту **Мақсаты** : заттың бірнеше тең бөлікке бөлінуі туралы ұғым қалыптастыру **Практикалық жұмыс жүргізеді** Педагог балаларға қызыл және жасыл шеңберлерді көрсетеді. -Фигуралар қалай аталады? (дөңгелек) Қызыл дөңгелекті алып, екіге бүктейді, оны қиып бір-біріне беттестіреді, бөліктер бірбірінің үстіне қойылған кезде сәйкес келеді. -Дөңгелектер қандай бөліктерге бөлінді? (тең) -Неше бөлік шықты? (екі) -Бұл бөліктер "дөңгелектің жартысы" деп аталады. Уақыт беріп, дөңгелекті екі бөлікке қиюға көмектеседі. Педагог жасыл дөңгелекті алады. Екі рет бүктеп, тең төрт бөлікке қиып, бір-біріне беттестіріп сәйкес келетінін көрсетеді. - Дөңгелек қандай бөліктерге бөлінді? (тең) - Дөңгелектің неше бөлігі пайда болды? (төрт) –Бұл бөліктер «төрттен бір бөлік» деп аталады.	**Математика негіздері** **Міндеті:** - 8-10 бөліктерден пішіндерді жинап, құрастыру **Мақсаты:** заттың бірнеше тең бөлікке бөлінуі туралы ұғым қалыптастыру **«Дөңгелекті құрастыр» ойынын өткізеді.** Балалар дөңгелек жасау үшін, бөліктерді қосады. Бөліктерден бүтін фигура жасайды. Қорытынды, фигураны бөліктерге бөлуге және бөліктерден жинауға болады. –Шаршының жартысын жасауға тырысыңыз –Оны қалай жасауға болады? (жиектерін сәйкестендіріп шаршыны екіге бүктейміз). Сосын 4 бөлікке. (жиектерін сәйкестендіріп шаршыны төртке бүктейміз) Қорытынды жасайды, тең бөліктер бір-бірінің үстіне қойылған кезде сәйкес келеді және олардың атауы бар (жарты, ширек). –Біз шаршының жартысын кескенде, қандай фигуралар шықты? (Екі кішкентай тіктөртбұрыш). –Ал шаршының төрттен бірі? (Ол да шаршылар, бірақ кішкентай). –Жартылар тең бе екенін тексерейік. Оларды бір-бірінің үстіне қойыңыз. Фигуралар сәйкес пе? Рас, бұл біздің фигурамыздың тең	**Музыка** **Міндеті:** - Балаларға «Қаражорға» биін билету **Мақсаты** Әуеннің би сипатын сезіну, би қимылдарының элементтерін орындау. **Музыка тыңдау**: «Вальс» (С. Майкапар) Ән айту: «Қыс қызығы» (И. Нүсіпбаев) «Ақша қар» (К. Қуатбаев) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Аюлар биі» (Е. Тиличеева) Билер: «Испан биі» («Билеп үйренейік» жинағынан) Ойындар, хороводтар: «Төмен және жоғары дыбыстар» ойыны Музыкалық аспапта ойнау: «Полька» (А. Филиппенко)	**Қоршаған орта** **Міндеті: -**Тірі және өлі табиғат, табиғат құбылыстары (маусым, өсімдік, адам еңбегі) арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және түсіну. **Мақсаты** Балалардың «Өлі және тірі табиғат» тақырыбында білімдерін тереңдету, қоршаған орта жайлы танымдық әрекет шындау. Балалардың ақыл - ойын, түсінігін, білімін, табиғат туралы білімін, қызығушылығын зейінін дамыту. Тірі табиғат — олар өседі, көректенеді, тыныс алады, тұқым шашады. Оларға адамдар, жан — жануарлар, өсімдіктер, құстар, жемістер, көкөністер, балықтар жатады. Электронды оқулықтан көрсету. Өлі табиғат — көректенбейді, өспейді, тұқым шашпайды. Оларға су, тас, тау, күн, ай, құм жатады. Бірақ тіршілік атаулы оларсыз өмір сүрмейді.

	сыныптағы оқушылардың ізденушілігін арттыру, сабаққа қызығушылығын тудыру . Мұндағы мақсат өлі табиғат заттарының бір күйден екінші күйге ауысатындығы туралы түсінуінің алғашқы шартын жасау.	Уақыт беріп, шеңбердің төрттен бір бөлігін қиюға көмектеседі. Сонымен қатар педагог қосымша қоңыр жолақты алады. –Қазір бұл жолақ бүтін болып тұр. Педагог жолақты 3 тең бөлікке бөліп бүктейді. Бөліктер бойынша қиып, бір-бірінің үстіне қояды, бұл бөліктердің сәйкес келетінін көрсетеді. -Жолақты қандай бөліктерге бөлдім? (тең) -Қанша бөлік шықты? (үш) –Бұл бөліктердің әрқайсысын "үштен бір бөлік" деп атайды. Балалар «үштен бір бөлік» деп қайталайды. Балалар хормен бөліктердің атауын қайталайды (жартысы, төрттен бір бөлік, үштен бір бөлік) Уақыт беріп, жолақтың үштен бір бөлігін қиюға көмектеседі.	бөліктері. Жарты және төрттен бір фигурадан бүтін фигураны жасайды. Фигураны тең емес бөліктерге кесуге болады. Педагог қарапайым геометриялық конструкторды таратады (суретті 5-6 бөлікке кесуге болады) және фигураны (суретті) бүктеуді сұрайды. Тіктөртбұрышты бөліктерге кесуге болады және т. б. Осыдан кейін ол парталарға өрнек немесе ою-өрнек шығаруды ұсынады, мысалы,мынадай Проблемалық сұрақ: Не көп: бүтін бе, әлде бөлік пе? Талқылайды, бүтін бөліктен көп деген қорытынды жасайды		
Үзіліс: Үстел үстінде ойналатын ойындар.					

Қол маторикасын дамытуға арналған санамақ **Ойын:***Жүретін саусақтар.* **Мақсаты:**Саусақтарын жүргізе отырып,саусақты шынықтыру және заттарды атау үшін логикалық есін ұлғайту. **Керекті құралдар:** Суреттері бар кітапшалар. **Шарты:** Суреті бар кітапшаны алып,ішін ашып,ішінде балалар білетін деген суреттерді парақ бетінде саусақтарды жүргізе отырып (2 саусақпен),суретті нұсқап оның атын сұрайды.балалар жауап береді.Сол ереже бойынша қайталанады.		**Ойын: «Сарбаздарға не керек?»**(5-10 мин) **Мақсаты:** Елін, жерін жаудан қорғай білуге, елінің патриоты болуға тәрбиелеу. **Керекті құралдар:**ойынға керек ресурстар. **Мазмұны:** Ортаға 1 қатысушы шақырылады. Маңдайына сурет қойылады. Бұл суретті қарама – қарсы отырған бала мимика арқылы қатысушыға көрсетіп, түсіндіреді. Ал ойынға қатысушы оны табу керек болады.

3 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	Математика негіздері **Міндеті:** - Көрнекілік негізінде қарапайым мысалдар мен есептерді шығару; **Мақсаты** қарапайым мысалдар мен есептерді шығару білігін қалыптастыру Үлестірмелі материалмен жұмыс. Практикалық жұмыс ұсынылады. Алдарыңа 5 дөңгелек қойыңдар. Үш дөңгелекті алып тастаңдар. Неше дөңгелек қалды? Педагог тақтаға сандар мен таңбаларды іледі. Жұптық жұмыс. Педагогті мұқият тыңдап, есептерді шығарады. Педагогтің нұсқауы бойынша фигураларды шығарады, қалғанын санайды, өздерінің іс-	**Қазақ тілі** **Міндеті -** - Балалардың түрлі әрекеттерінде бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндік беру, **Мақсаты** шағын мәтін құруға жаттықтыру. Ойын жаттығуы: «Сен қайда тұрасың?». Мнемо кесте арқылы әр бала қайда тұратынын айтады. – Қай көшеде, қандай үйде тұрасың? Педагог балалармен бірге мнемо кестедегі символдар нені білдіретінін талқылайды. – Мен ... (көшенің аты) көшесінде, 2 қабатты (көпқабатты) үйде тұрамын. – Сенің пәтеріңде (үйіңде) неше бөлме? – Сенің пәтеріңде (үйіңде) қандай бөлме бар? Суретпен жұмыс. – Мынау – балалар бөлмесі. Мынау қандай бөлме? – Мынау – балалар бөлмесі.	**Сөйлеуді дамыту** **Міндеті: -**Балаларды бір-біріне көмек қолын созуға, бірлесіп, келісіп ойнауға баулу **Мақсаты** Дидактикалық ойындар арқылы дыбыс туралы алған білімдерін бекіту. Дидактикалық ойын: «Берілген дыбысқа сөзді ата». Ойын шарты: Ойынды педагог бастап, бір сөзді айтады, сол сөз қандай дыбыспен аяқталса, ойынды жалғастырушы бала сол дыбыстан басталатын жаңа сөз айтуы тиіс. Ойын осылай жалғасын табады. Педагог: Шырша	**Көркем әдебиет** **Міндеті: -** - Өлеңді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту **Мақсаты** . әдеби шығарманы мәнерлеу құралдарына байланысты қабылдауға дағдыландыру –Суреттен кімді көріп тұрсың? (Баланы) – Балаға ат қояйықшы. (Арман) – Арман не істеді? –Ал мына суреттен кімді көріп тұрсың? (Саматты) – Ол не істеп тұр? –Салыстырайық, кімнің істеген іс-әрекеті дұрыс? –Иә, Саматқа қамқорлық жасау әдеті жетіспей тұр екен. Біз Самат сияқты балаларға көмектесіп, қамқор болып, жақсы істерді үйретіп жүрейік. Енді жақсы және жаман әдеттер туралы әңгімелесеміз. –Бүгін біз автор Рахым Тышқанбаевтың «Жақсы мен жаман» өлеңімен танысамыз. Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін естеріне түсіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді.	**Шығармашылық бейнелеу әрекеті** **Міндеті:** -- Балаларды қазақтың қонақжайлылығымен таныстыру; -- Мүсіндеудің әртүрлі әдістерін қолдану -- Сюжеттік композициялар жасау, оларды сәнді бөлшектермен толықтыру -- Пішіндердің түрлі қалыптарын бере білуді, оларды күрделі емес композицияларға біріктіруді қалыптастыру **Мақсаты:**- мерекелік дастарханды бейнелей бідуге үйрету **Топтық жұмыс**

	қимылдарын түсіндіреді. Демонстрациялық материалмен жұмыс Педагог 15-кестедегі суретті көрсетеді. Балалар демонстрациялық материалдың 21-кестедегі цифры бар карточканы көрсетеді			–Жақсы бала – тілалғыш, тәртіпті, ойыншықты сындырмай, күтіп ұстайды, ақылды, таза жүреді. Тіл алмайтын, ойыншықтарды сындыратын, өзінен кішіні, құрдастарын ренжітетін баланы жаман әдеті бар дейміз. Педагог тақпақты оқып беріп, жаттатады. Жақсы мен жаман Жақсы бала ол анық, Істемейді шалалық. Тап-таза боп жуынып, Жүреді ол таранып.	

Үзіліс: . Қозғалмалы зерек ойындар «Өзен»ойыны

Еліктеу ойындары: “Кім жақсы айтады” **Р-р-р-ррр** **Ы-ы-ыы-ыыы** 	***Гүлдерді иіскейік.*** Балалар, біз өзімізді гүлдер бағында жүрміз деп елестетейік. Гүлдер әдемі және хош иісті болады. Кәне, гүлдерді иіскеп көрейікші. Жаттығу 2-3 рет қайталанады.	***Ойын: «Өзен»*** **Кішкене өзен арқылы.** **Мақсаты: б**алаларды ұйымшылдыққа тәрбиелейді. Бірі бәрі үшін, Бәрі бір үшін. Сезімін қалыптастырады және достыққа тәрбиелейді. **Көрнекіліктер:**тақтай,жіп. **Шарты:** Тәрбиеші екі сызық сызады да (үйдің ішінде жіпті пайдалануға болады) балаларға: мынау – «өзен», - дейді; оның үстіне тақтайдан көпір (ұзындығы 2-3м, ені 25-30см) салады да балаларға: «Көпір арқылы жүруді үйренейік», - деп ұсынады. Балалардың бір-біріне соқтығыспай тек тақтайдың үстімен ғана жүруін бақылай отырып, тәрбиеші балаларға суға құлап кетпеуі үшін жай жүру керек деп ескертеді: балалар тақтаймен ары-бері 2-3 рет жүріп өтеді.

4 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	Дене шынықтыру **Міндеті:** -Қолды кеуде тұсына қою, екі жаққа созу; қолды жоғары көтеру және екі жаққа созу, қолды желкеге қою **Мақсаты:** Нақты қимыл-қозғалыс жасай білу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру, анализатор орталықтарын белсендіруге мүмкіндік жасау І.«Құмырсқалар соқпақпен келеді». Шеңбер бойымен тізбектеле бағытты өзгертіп жүру және	**Музыка** **Міндеті:** --Қазақ халқының би өнерімен таныстыру **Мақсаты** Әуеннің би сипатын сезіну, би қимылдарының элементтерін орындау. **Музыка тыңдау**: «Вальс» (С. Майкапар) Ән айту: «Қыс қызығы» (И. Нүсіпбаев) «Ақша қар» (К. Қуатбаев) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Аюлар биі» (Е. Тиличеева) Билер: «Испан биі» («Билеп үйренейік» жинағынан) Ойындар, хороводтар: «Төмен және	**Қазақ тілі** **Міндеті:** - Балалардың түрлі әрекеттерінде бір-бірімен еркін диалог құруға мүмкіндік беру, **Мақсаты** сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру **Сурет бойынша жұмыс**. – Мынау – пәтер. Мынау не? – Мынау – пәтер (жеке-жеке жауап береді). – Пәтерде (үйде) бөлмелер бар. Мынау – бөлме. – Сенің пәтеріңде (үйіңде) неше бөлме бар? Бөлмелерді санайды.	**Дене шынықтыру** **Міндеті**: - Допты жоғарыдан (алға және артқа) бір-біріне беру. Қолды алға көтеріп оңға, солға бұрылу **Мақсаты** Гимнастикалық қабырғаның бір сатысынан екінші сатысына диагональ бойынша адымдап өтуге, өрмелеуге және түсуге үйрету . І«Көңілді шарлардың» тапсырмасын балаларға айтады. Бір тізбекте жүреді, жүгіреді. Көңілді шар көрсеткен тапсырманы орындайды: жүгіріп келе жатып тоқтайды,	**Дене шынықтыру** **Міндеті: -** - Саусақтарды айқастырып, алға-жоғары көтеру (қолды сыртқы жағымен ішке қарай бұру). Қолды кезек жоғары-артқа көтеру. **Мақсаты -** Нақты қимыл-қозғалыс жасай білу қабілеттерін қалыптастыруды жалғастыру, анализатор орталықтарын белсендіруге мүмкіндік жасау «Тауға өрмелеп шығу».

	жүгіру. Бір тізбекпен жүру, орташа қарқынмен жүгіру. «Артқа бұрыл!» бұйрығы бойынша бағыттарын өзгертіп жүгіреді. Тізбектен шықпай қозғалыста қимылдарын үйлестіріп жүруге, жүгіруге тырысады. Заттар арасымен (томаршалар) және заттарды аттап жүру және жүгіру.	жоғары дыбыстар» ойыны Музыкалық аспапта ойнау: «Полька» (А. Филиппенко)	Суреттер арқылы әр бөлме (балалар бөлмесі, дәліз, асүй) қалай аталатынын айтады. Ондағы таныс заттарды естеріне түсірту. – Мынау – дәліз. Дә-ліз. Дәліз үлкен. Дәлізде шкаф тұр. Шкафта нелер болады? (Киім). – Мынау – балалар бөлмесі. Балалар бөлмесінде нелер бар? (Ойыншықтар, кітаптар). – Мынау қандай бөлме? – Мынау – асүй. Мынау – ... – Асүйде нелер бар? (Орындықтар, үстел, ыдыс ...)	бағыттарын өзгертіп жүгіреді. II. ЖДЖ-ны текшемен орындайды (№2): Негізгі қимыл-қозғалыстарды топ болып орындайды № 2 сурет. Шұңқырға секіру: 30 см биік заттың үстінен белгіленген жерге дәл секіріп түсулерін бекіту (6 рет). Тепе-теңдіктерін сақтап, дене бітімдерін түзу ұстауларын қадағалау. Топтарға бөлініп, негізгі қимыл-қозғалыстарды орындайды. 30 см биік заттың үстінен белгіленген жерге дәл секіреді. Шеңбер ішіне аяқтың ұшымен түседі. Қолдарын еденге тигізбеуге тырысады	Гимнастикалық қабырғада әртүрлі тәсілмен өрмелеуге жаттықтыру. Қауіпсіздік техникасын сақтайды. Гимнастикалық қабырғаға жақындап келеді, әртүрлі тәсілмен өрмелейді. Қол мен аяқты үйлесімді түрде қозғауға тырысады. Ең жоғарғы тепкішекке дейін шығып, ең төменгі тепкішекке дейін түседі. Тепе-теңдік – жерде созылып жатқан арқан үстімен басқа зат қойып, тепе-теңдік сақтап жүруге жаттықтыру. «Құмырсқаға үй тұрғызу»: поролон кірпіштерді қалап, үй тұрғызады.
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.
Серуен	**Бақылау:** Аязды бақылау. **Мақсаты:** Қыс мезгіліндегі күннің суықтығы-аяз. Аяздан бетіміз бен қолымыздың тоңатынын, үсіріп жібе руі де мүмкін екенін, сол үшін де колғап, мойын орауыш тағатынымызды түсіндіру. **Еңбек:** Ауладағы қарды күрею.**Мақсаты:** Балаларды еңбек сүйгіштікке, бірлесіп жұмыс жасауға үлкенге көмек беруді үйрету. Күректі дұрыс ұстауға үйрету. **Қим.ойын**: «Сырғанақ тебу».	**Бақылау:** Мұзды бақылау. **Мақсаты:** Мұзды көрсете отыра сипаттау. Қыс мезгілінде өзендер мен көлдердің бетін мұз басатындығы жөнінде түсінік беру. **Еңбек:** Тайғанақ жерге құм себу. **Мақсаты:** Балаларды бірлесіп жұмыс жасауға баулу. Өздеріне беріл ген тапсырманы тия-нақты орындауларын қадағалау. Жаңа жыл туралы тақпақ жаттату. Жаңа жыл,жаңа жыл, Жаңа жылда-жаңа нұр.	**Бақылау:**Ауа-райын бақылау. **Мақсаты:** Ауа-райын бақылай отырып, күз мезгілінің өзіне тән ерекшеліктерін көрсете сипаттау. **Еңбек:** «Таза алаң». **Мақсаты:** Аула сыпырушыға көмектесу.Тазалыққа, кішіпейілдікке үйрету.Үлкендердің еңбегін қадірлей білуге тәрбиелеу. **Жеке жұмыс: Е.Өтетілеуов «Күшік».**	**Бақылау:** Қарды бақылау. **Мақсаты:** Қыс мезгілінің ерекшелік терін айту.Қар-түсі ақ, ұстасаң қолың тоңады, жылыға ериді.Ойлау қабілетін дамыту. **Тақпақ:** Аппақ көше, бар дала, Аппақ ой мен қыраттар. Ақ шатырлы қар қала, Ақ жамылып тұр бақтар.	**Бақылау:** Күнді бақылау. **Мақсаты:** Тірі табиғат үшін күннің маңызы, пайдасы, қажеттілігі. Қыста күннің қызуы төмендейтіні туралы түсінік беру. **Еңбек:** «Қыс қызығы». **Мақсаты:** Балалар мен ата-аналар біріге отырып, ойын алаңын әшекейлеу, қардан сырғанақ жасау. Бірлесіп еңбек етуге үйрету, үлкендердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу.

	Мақсаты: Балаларды ұйымшыл тату ойнауға, шанамен ойнауға шақыру, таудан төмен сырғанау әдісін үйрету. **Жеке жұмыс:** **(** Нұрали, Бекарыс, Тілекжан, Аяулым**)** Жұмбақ. Терезеге қонады, Әсем ою ояды.(Аяз). **Мақсаты:** Жұмбақ жаттату арқылы есте сақтау, ойлау қабілет терін дамыту, сөздік қорларын молайту.			**Мақсаты:** Үй дыбысының айтылуына жаттықтыру.Тақпақты мәнерлеп айтуға үйрету. Е.Өтетілеуов. «Күшік». Үреді үйшікте Аулада күшіктер Біреуі оның қап-қара, Біреуі сары ала Біреуі қардай ақ, Біреуі сұр жолақ Бәрібір, бәрінің жұмысы біреу-ақ: Үреді абалап **Ойын:** «Қасқыр мен қаздар». **Мақсаты:** Топ болып ойнауға, рөлдерді бөліп ойнауға қалыптастыру. **Қимылдық ойын:** «Тымпи-тымпи».	**Еңбек:** Ағаштар түбіне қар үю. **Мақсаты:** Еңбексүйгіштікке тәрбиелей отырып, үйілген қардың маңызы туралы түсінік беру. **Жеке жұмыс: «**Қыс қызығы»тақырыбында әңгіме құрату. (Абдубақыт, Айару, Данагүл, Дильназ) **Мақсаты:** Сөздік қорын дамыту, ойын жүйелеп жеткізе білуге үйрету. **Ойын: «**Қардан түрлі бейнелер жасау». **Мақсаты:** Ойынға қызығушылығын арттыру.	**Жеке жұмыс:** Ақ сандығым ашылды, Ішінен жібек шашылды. (Күн) **Мақсаты:** Балаларға жұмбақтарды жаттата отырып, тіл байлықта- рын дамыту, ойлау қабілеттерін арттыру. **Қимылды ойын:**«Айгөлек». **Мақсаты:** Денені шынықтыру, шапшан- дыққа , ептілікке баулу.
Балалар дың үйге қайтуы	***Ата –аналарға кеңес*** Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	***Ата –аналарға кеңес*** Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	***Ата –аналарға кеңес*** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.	***Ата –аналарға кеңес*** Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	***Ата –аналарға кеңес*** - баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Мектепалды даярлық О «ә» сыныбы

Балалардың жасы 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі **II-апта** 16 – 20 қаңтар 2022-2023 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға жыл мезгілдеріндегі өзгерістерді, жыл айларын, апта күндерін ажыратып айта алады				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кеңес , әңгімелесу	Балалардың тазалығы жөнінде кеңес беру				
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	**Д/ойын:«Ғажайып қоржын»** **Мақсаты:** Балаларды заттарды қолдарымен, сипаптиісті қасиеттеріне қарай ажырата білуге үйрету. **қажетті құралдар**: Ғажайып қоржын. Балалар санына сәйкес, таныс ойыншықтар.	**Д\ойын«Бұл қай кезде болады»** **Мақсаты:** Баланың жыл мезгілдері жайлы білімдерін тиянақтау пысықтау тиісті белгілерін атату, тілдерін жетілдіру, танымдылықтарын, ұстамдылықтарын дамыту. **Қажетті құралдар:** Жыл мезгілдеріне байланысты 3-4 сурет	**Д/ойын:« Өз жұбыңды тап»** **Мақсаты:** Санды көру, есту және қимыл арқылы қабылдау қабілеттерін пысықтау. **Қажетті құралдар**: Цифрлар бала санына	**Д/ойын:«Қателесіп қалма?».** **Мақсаты**: Жылдам ойлау қабілеттерін дамыту, балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. **Қажетті құралдар**: текше	Д/ ойын: «Гүл шоғын құрастыр». Мақсаты: Бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету. Ойынның ережелері. Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінін және қалай аталатынын көрсету.
Ертеңгілік жаттығу	Таңғы жаттығу кешені № 9				

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық (бұдан әрі-ҰІӘ)	Жер-Ана, сағанмыңалғыс, Сыйлайсыңбізгеқуаныш. Жазда, күзде, қыста да, Көркемсің көктем тұста да!	Көк аспанда күнкүлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін.	Күндей жадырап, Айдай арайлап, Жұлдыздай жарқырап, Судай мөлдір таза көңілмен Бүгінгі күнді бастайық.	Жарқырап,күн де ашылды Айналаға гүл шашылды. Қайырлы күн! Біз көңілді баламыз! Қайырлықүн! Бізсүйкімдібаламыз	Армысың шапағатты Күн-Ана! Армысың қайырымды Аспан-Ана! Армысың мейірімді Жер-Ана! Құт дарыт, бар әлемді жарылқа!
Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ҰІӘ	**1 - ұйымдастырылған іс-әрекет**				
	Көркем әдебиет **Міндеті:** - Белгілі образды сомдауда эксперимент жасауға, түрлендіруге мүмкіндік беру. **Мақсаты:** -Байланыстырып сөйлеу дағдысын жетілдіру 1.Суретті қара. Ертегінің жүйесін сурет бойынша баянда. Ертегі кейіпкерлерінің қимыл-әрекетін және эмоциясын келтір. 2.Жұмбақты шеш. Ә дегеннен тап береді, Тап бергеннен қақ бөледі. (Балта) Ескегі бар, жүзбейді, Ұшудан үміт үзбейді. (Желдиірмен)	**Сөйлеуді дамыту** **Міндеті:** -Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу **Мақсаты** «Ақсақ құлан» аңызын мазмұны бойынша әңгімелету –Балалар, құлан – жылқы тектес жануар. –Сендер жылқыны білесіңдер ме? –Құланың да, жылқы сияқты, жалы бар, бірақ ол – жабайы жануар. Ертеде аң сияқты, құланды да аулап етін жеген. –Мен сендерге «Ақсақ құлан» аңызын оқып берейін. Аңыз – бұл түп нұсқасы болған оқиға. Ауыздан-ауызға ұмытылмай жеткен оқиғаны аңыз деп айтамыз. Қазір мен сендерге «Ақсақ құлан» аңызын мәнерлеп оқып беремін.	**Сауат ашу негіздері** **Міндеті** -Сөздерге дыбыстық талдау жасай білу дағдыларын бекіту **Мақсаты** Сөздерді буынға бөлу дағдыларын жетілдіру «Сөз жина» дидактикалық жаттығуы –Мен сендерге дыбыстар айтамын, сендер алақандарыңмен кесе жасап, дыбыстарды қағып алып отырыңдар. Айтылған дыбыстарды түсіріп немесе орнын ауыстырып алуға болмайды Жинаған дыбыстарыңнан сөз құрап айтасыңдар. Мысалы: - «а.л.м.а.», – «а.ғ.а.ш.», - «к.ұ.н.», - «қ.ұ.с.», «қ.о.я.н.», - «с.и.ы.р.» ,- «а.с.ы.қ.» , - «е.с.і.к.», - «с.а.ғ.а.т.», - «т.а.б.а.қ.», - «ж.е.р.». –Балалар, сендер қандай тағамдарды ұнатасыңдар? –Балалар, денсаулыққа пайдалы тағамдармен тамақтану қажет. Ал А, В, С, Д, Е – осы адам ағзасына қажетті дәрумендердің	**Сауат ашу негіздері** **Міндеті:** - Сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау. **Мақсаты** Суреттер қандай дыбыстан басталатынын ауызша анықтауға үйрету, белгілермен қоршату, жасалу жолдарын естеріне түсіру дағдыларын бекіту «Сөзді аяқта» дидактикалық жаттығуы Балалар мен сендерге соңғы буынын айтпай сөздер айтамын, сендер буынды қосып, сөзді айтасыңдар. Мысалы: кү...шік, көбе...лек, ба...нан, алжап...қыш, жұлдыз...ша, жылқы...шы, шах...мат, ине...лік, жолба...рыс, жас...тық, ағаш..тар, бақта..шы, береке...лі, күлкі...лі, күнба...ғыс, қабыр...ға, қам...шы, қама...жай, ора...мал, сүл...гі, жапа...лақ, отба...сы, жануар...лар, найза...ғай, сөм...ке, сыбыз...ғы, отша...шу, су...рет, жеміс...тер, жалау...ша, құмырс...қа т.б. Сөзді дұрыс айтқан балаларға педагог жұлдызша таратып отырады, ойын соңынан жеңімпаз анықталады	**Сауат ашу негіздері** **Міндеті**: Буындарға буын қосып сөз құрап айтуға жаттықтыру арқылы зейін мен есте сақтауларын дамыту **Мақсаты** балалардың білімін бекіту **«Тиісті белгіні көтер» дидактикалық жаттығуы** Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызғылт сары дөңгелекті көтереді. «Кім көп сөз ойлап айтады?» дидактикалық ойыны – Н дыбысынан басталатын сөздер ойлаңдар, сөздерді шапалақпен буынға бөліндер, қанша буын атасындар. – Нан, нар, ну, нарын, немене, не, неге, нағыз, Нұрлан, Нұргүл, неке, нақ, неліктен. – Р дыбысынан басталатын сөз ойлаңдар. Кім көп сөз ойласа, соған бір фишкадан беріліп отырады. – Радио, рауғаш, рас, рет, резеңке, рең. Ойын соңында фишкаларды санап, жеңімпазды анықтайды

			атаулары. Біз оларды тағамдардан аламыз. А дәрумені өсу мен көру дәрумені деп атауға болады, себебі ол арқылы сен жақсы өсесің, ал көзің тамаша көреді.		

Үзіліс :

Саусақ ойындары **Ойын:***Су толтыру.* **Мақсаты:**Қол ептілігін дамыту,ас ішкенде қалай отырып,қасықты қалай ұстайтынын,ыдыстар қалай тұратынын үйрету. **Керекті құралдар:**шұңқыр қасық,шұңқыр тәрелке мен күрешке. **Мазмұны:** Үстел үстіне шұңқыр ыдысқа су құйып қоямыз.Одан кейін 1-ші тәрбиеші өзі көрсетеді.Ыдыстағы суды қасықпен алып,ақырын төгіп алмай күрешкеге құямыз.Осы іс-әрекет бірнеше рет қайталанады.	*Саусақ ойыны: Жүретін саусақтар.* **Мақсаты:**Саусақтарын жүргізе отырып,саусақты шынықтыру және заттарды атау үшін логикалық есін ұлғайту. **Керекті құралдар:** Суреттері бар кітапшалар. **Шарты:** Суреті бар кітапшаны алып,ішін ашып,ішінде балалар білетін деген суреттерді парақ бетінде саусақтарды жүргізе отырып (2 саусақпен),суретті нұсқап оның атын сұрайды.балалар жауап береді.Сол ереже бойынша қайталанады.

2 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	Қоршаған орта **Міндеті:** - Табиғатпен таныстыру барысында заттар мен құбылыстардың өзіне тән, сипаттамалық белгілерін бақылау, талдау, салыстыру, ажырату **Мақсаты** Тірі, өлі табиғат туралы, денелер туралы ұғым беру. Табиғатты қорғауға тәрбиелеу. **Табиғатты суреттеу**. Бұлардың бәрі бізді қоршаған табиғатқа жатады. Осы ағаштар табиғаттың қай түріне жатады? Тірі табиғат. Оны неліктен тірі табиғат деп атаймыз? Одан әрі саяхатымызды жалғастырамыз. Не естідіңдер?	**Математика негіздері** **Міндеті:** - Көрнекілік негізінде қарапайым мысалдар мен есептерді шығару; **Мақсаты** : қарапайым мысалдар мен есептерді шығару білігін қалыптастыру Суретті қарайды, есеп құрастырады, шығарады. Педагог есеп құрастырудың үлгісін көрсетеді: аквариумда қызғылтсары түсті 3 балық және күлгін түсті 2 балық жүзіп жүрді. Аквариумда қанша балық жүзіп жүр? - Балалар үлгіге сүйене отырып, қалған суреттердегі тапсырмаларды құрастырады, шешеді, жауабын атайды. -Екінші аквариумда неше балық бар? Олар бірдей ме?	**Математика негіздері** **Міндеті:** - Заттардың (5 және одан артық) ұзындығын, биіктігін, ені мен жуандығын анықтай білу **Мақсаты:** шартты өлшемнің көмегімен заттарды шамасы бойынша салыстыру дағдыларын қалыптастыру **Проблемалық іздеу тапсырмасы:** Кәділердің ұзындығын қалай салыстыруға болады (бір-бірінің үстіне салу арқылы)? Педагог: Кәділерді сабағынан үзбей өлшеуге бола ма? Заттың ұзындығын өлшеуге	**Музыка** **Міндеті:** - Мәтінге сәйкес әнді сахналау **Мақсаты** Шығармалардың эмоциялық мазмұнын, олардың сипатын, көңіл күйін ажырату, әсерлі реңктерін ажырату Музыка тыңдау: «Қыс» (Б. Ерзакович) Ән айту: «Зырлайды шанамыз» (М. Маңғытаев) «Қыс қызығы» (И. Нүсіпбаев) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Ленталармен жаттығу» (В. Моцарт) Билер: «Испан биі» («Билеп үйренейік» жинағынан) Ойындар, хороводтар: «Кешікпе» орыстың х.ә. (өңдеген М. Раухвергер) Музыкалық аспапта ойнау: «Полька» (А. Филиппенко	**Қоршаған орта** **Міндеті:** Адам өмірі үшін судың, құмның, күн, ай сәулесінің, саздың, тастардың маңызын түсіну **Мақсаты** Ауа,су,күн және олардың маңызы туралы балалардың білімдерін тереңдету.Ауа туралы ұғымды түсіндіру, су-тіршілік көзі екендігін, оның пайдасы туралы білімдерін кеңейту.Күннің жылуы мен жарық беретіндігін түсіндіру. **Ойын: «Сиқырлы көпіршіктер»** -Балалар Ертегі көрініс көрсету «Күн, жер, су, от және ауа» (ертегі) Бір күні Күн, жер, су, ауа қайсысы ең маңызды деп таласыпты. Күн: «Ең бірінші оянып мен өз шуақтарыммен жер планетадағы адамдарды, құс, аңдарды оятамын!» дейді. Жер: «Ия, ия, күн, сен жаңа өзің айттың жер планетасында тұратындар деп. Мен болмасам аңдар, жәндіктер, адамдар қайда өмір сүруші еді? Ағаштар, гүлдер қайда өсуші еді? Өзен, теңіз, мұхиттар қайда тасушы еді? Ең маңызды мені!» Ал мен болмасам,- таласқа су кірісті –

	Тағы не көрдіңдер? Орман жануарлары. Олар да тірі табиғатқа жатады. Тірі табиғатқа жатады - адам. Осы тірі табиғаттың қажеттіліктерін атайық: ауа, тамақ, су, жарық, жылу. Одан әрі саяхатымызды жалғастырайық. Таудан сарқырап аққан өзенді көрдік. Енді табиғатта өлі денелер бар. Оларды тамашалайық. Күн, су, тау, тас, ауа, Бұлардың бәрі табиғи денелер. Бұдан басқа жасанды денелер болады, олар адам қолымен жасалады. Жасанды денелерге не жатады? Машина, үй, парта, кітап, т. б. Кез - келген денелер заттан тұрады. Мысалы: доп - дене, резеңке - зат, парта - дене, ағаш - зат, т. б. Қане, мына суреттен жасанды денелерді табайық. Ал осы табиғатта болып жатқанның барлығы табиғат құбылыстары. Табиғат құбылыстары: жаңбырдың жаууы, қардың жаууы, найзағай, кемпірқосақтың шығуы, жапырақтың түсуі, т. б	-Үшінші аквариумда неше балық бар? Балалар сұрақтарға жауап береді. Аквариумдағы балықтарды санап, есеп құрастырады	арналған басқа да тәсілдер бар. Кез келген затты шартты өлшемнің көмегімен өлшеуге болады. Шартты өлшем ретінде таспаны, бауды, қаламды немесе кез келген басқа затты пайдалануға болады. Бүгін біз шартты өлшем ретінде жасыл қағаз таспаны пайдаланамыз. Менің қалай өлшейтінімді мұқият қараңдар. Екеуінің де бұрышын бір-біріне сәйкес келтіріп, шартты өлшемді кесіндінің үстіне саламын. Шартты өлшемнің шеті қай жерде болса, сол жерге белгі саламын. Келесі өлшем осы жерден басталады. Балалар өздерінің салыстыру тәсілдерін ұсынады. Балаларға кәділердің макеттері (муляждар, суреттер) беріледі және олар кәділерді ұзындығы бойынша салыстырады. Санайды. Осы кесіндінің неше шартты белгіге тең екенін санауды ұсынады. Кәдінің ұзындығын кім өлшейді? Кәді неше шартты өлшемге тең?		балықтар, пингвиндер, су құстары болмаушы еді? Менсіз адамдар өмір сүре алмаушы еді. «Мен олардың үйлерін жылытамын» — таласқа от кірісті. «Сендер мен туралы ұмытып қалдыңдар!» — Ауа дауысын шығарды. Мен көрінбесем де адамдардан басқа, әр тірі зат өмір сүре алмайды! Менсіз отта болмайды. Бұл талас ұзаққа дейін созылды. Ешкім білмейді қашанға дейін созылатынын, егерде адам бұл әңгімеге кіріспесе. «Сендердің әрқайсысы маңызды. Сендерсіз жерде өмір болмаушы еді.» Адам тыныс алып, жерден астықты теріп, бұлақтан таза суды ішіп, үйіне кіріп отты жақты. Содан бері күн, су, жер, от, ауа бір бірімен таласпайды. — Балалар, сендер табиғатқа байланысты мақал-мәтелдер білесіңдер ме? — Тау бұлағымен сәнді, көл құрағымен сәнді. — Жер құтты болса, мал сүтті болады. — Жер – ана, ел – бала Дәйексөз: Адамзаттың табиғатсыз күні жоқ, Мұны айтуға адамзаттың тілі жоқ. Балалар табиғатқа өз ризашылығын білдіреді. — Күн, сәуле шашқаның үшін рахмет! — Ағаш, көлеңкең үшін рахмет! — Жер, саған жомарттығың үшін рахмет! — Бұлт жаңбыр сепкенің үшін рахмет! — Таза ауа, саған рахмет! — Табиғат, сұлулығың үшін рахмет! — Құстар, тамылжыта салған әндерің үшін рахмет!

Үзіліс:

Дидактикалық ойын:

«Домино»

Мақсаты: «Баланың көліктер жайлы білімдерін дамыту, пысықтау. Сәйкес көлікті тауып дұрыс атату, оның атқаратын қызметімен таныстыру.

Ойын шарты: Суреттері сәйкес келетін карточкаларды біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады.

Қажетті құралдар: Бірдей қос суреттер, әртүрлі көліктер бейнеленген көлімдері 5×6см карточкалар.

«Сүйікті қаламызға саяхат»

Мақсаты:Туып -өскен қаласы туралы білімдерін бекіту;үлкендер еңбегі,автокөліктер.

Ойынның барысы:Тәрбиеші балаларды үш топқа бөліп,карточкаларды таратады.Содан соң қаланың көрікті жерлері,үлкендер еңбегі,автокөліктер туралы әңгімелеуге тапсырма береді.Балалар қолдарындағы карточка бойынша әңгіме құрастырады. Әңгімені мазмұнды айтқан топ жіңішке жетеді. Топтар қағаздарын алмастырып, ойынды әрі қарай жалғастырады.

3 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	Математика негіздері **Міндеті: -** Шартты өлшемнің көмегімен заттардың ұзындығын, енін, биіктігін өлшеу және осы өлшемдер бойынша бірнеше заттарды салыстыру**.** **Мақсаты** : шартты өлшемнің көмегімен заттарды шамасы бойынша салыстыру дағдыларын қалыптастыру **Практикалық жұмыс** Педагог балаларға: көк және қызыл қағаз таспаларын таратады. Кішкентай жасыл таспа – шартты өлшем. Педагог балаларға: алдарыңдағы тәрелкелерде көк және қызыл қағаз таспалар жатыр. Тәжірибелік жолмен таспалардың қайсысы ұзынырақ екенін дәлелдеп көріңдер. –Таспалардың қайсысы ұзынырақ? –Неліктен қызыл таспа ұзынырақ? –Қызыл таспа неше шартты өлшемге тең? –Көк таспа неше шартты өлшемге тең? Қайсысы көбірек: 3 пе, немесе 4 пе? Шартты өлшемнің көмегімен таспалардың ұзындығын өлшейді. Қорытынды жасайды: қызыл таспа ұзынырақ, оның ұзындығы 4 шартты өлшемге тең. Көк таспа қысқарырақ, ол 3	**Қазақ тілі** **Міндеті --** Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен, киім-кешегімен, азық-түлік өндірудегі тұрмыстық кәсібімен таныстыру **Мақсаты** Өз халқының тұрмыстық заттарының ерекшеліктерін, қолөнерлерін, салт-дәстүрлерін таныстыру Қазақ халқының шеберлері асхана аспаптарын, тұрмыстық заттар, жиһаздар дайындауда қандай материалдарды қолданған баллаарға көрсету, Осы заттарды бояту.	**Сөйлеуді дамыту** **Міндеті: -**Монологты байланыстырып құра білу, әңгімені бірізді айту **Мақсаты** «Л» – «Р» дыбыстарын үйрету –Сендерге «Ақсақ құлан» аңызы ұнады ма? –Аңызда не туралы айтылған? –Ашуына тиген құлан әңгісі балаға не істеді? –Міне, балалар, аң екеш аңға да зәбір көрсетіп, қорлауға болмайды екен. –Аңыз әңгімедегі құлан сөзі орыс тілінде «кулан» деп айтылады. Әңгі – үйірді басқаратын, бастап жүретін айғыры –«Л» – дауыссыз дыбыс. –"Л" дыбысының буын арасында кездесуі. Ла-ла-ла – лақ. Лә-лә-лә – Ләззәт. Да-да-да – дала До-до-до – долана. Құ-лан. Құ-лақ	**Көркем әдебиет** **Міндеті: -** Сахналық қойылымдарға қатысуға баулу **Мақсаты** Кейіпкерлердің іс-әрекетіне өз пікірін айта білуге баулу Педагог қорапшаның ішінен бір сурет алып шығады. – Суреттен нені көріп тұрсыңдар? (Балта) – Бұл не деп ойлайсыңдар? –Ол не үшін керек? Мұндай затты көргендерің бар ма? –Балалар, бүгін «Алтын балта» орыс халық ертегісімен танысамыз. Ертегі – әдеби жанрдың бір түрі екенін естеріне түсіру. Ертегі ойдан, қиялдан туады Ертегі мазмұны бойынша сұрақтар: –Ертегі қалай аталады? –Кедей қайда барды? –Балта қайда түсіп кетті? –Балта не үшін қажет? –Диірменші қандай балталар ұсынды? –Диірменші неліктен кедейге алтын балтаны берді? –Бай не істеді? –Ертегі қалай аяқталды?	**Шығармашылық бейнелеу әрекеті** **Міндеті: -** Балалардың қайың ағашы туралы білімдерін арттыру - - Бақылаған заттың бейнесін бере білу, затты әртүрлі қалыптарда мүсіндеу -- Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің беру -- Қағаздан құрастыру әдістерін қолданып, жазық материалды көлемді пішінге өзгерте білуді бекіту **Мақсаты:**- қысқы ағашты бейнелей білуге үйрету **Топтық жұмыс**

	шартты өлшемге тең. Тапсырмаларды орындап, өздерінің іс-қимылдарын түсіндіреді				

Үзіліс: . Жүгіруге арналған ойындар
«Торғайларп мен мысық»

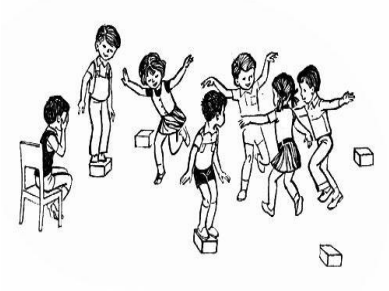

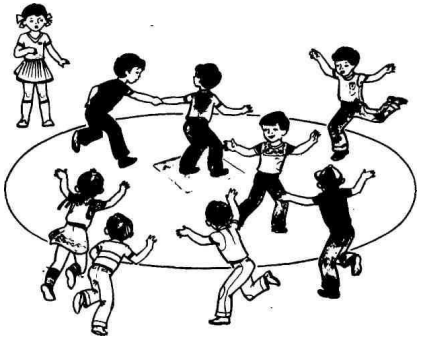

Ойын: «Торғайлар мен мысық»
Мақсаты: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.
Шарты:Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады.Торғайлар шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. Ойын 4-5 рет қайталанады.
Ұсыныс: мысық ақырын барыпторғайларды ұстайды (қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді)

4 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	Дене шынықтыру **Міндеті:** - Гимнастикалық қабырғаға қарап тұрып, белінің тұсындағы тақтайшаны ұстап, алға еңкею **Мақсаты:** - Гимнастикалық қабырғаның бір сатысынан екінші сатысына диагональ	**Музыка** **Міндеті:** -Таныс би қимылдарын қолдана отырып, музыканың сипатына сәйкес ойдан би қимылдарын шығару **Мақсаты** Шығармалардың эмоциялық мазмұнын, олардың сипатын, көңіл күйін ажырату, әсерлі реңктерін ажырату	**Қазақ тілі** **Міндеті:** - Суреттер бойынша әңгіме құрастыру **Мақсаты** сөздік қорларын жаңа сөздермен толықтыру, ретін сақтай отырып сөйлем құрауға жаттығуды жалғастыру	**Дене шынықтыру** **Міндеті**: - Алға еңкейіп, алақанын еденге тигізу. Қолдарын айқастырып желкеге қою, қолды жазып, екі жаққа созу **Мақсаты** Алға еңкейіп, алақанын еденге тигізу. Қолдарын айқастырып желкеге қою, қолды жазып, екі жаққа созу	**Дене шынықтыру** **Міндеті: -** - Гимнастикалық қабырғаға арқасымен сүйеніп тұрып, белінің деңгейіндегі рейкадан ұстап, аяқты кезектестіре бүгу және тік көтеру **Мақсаты -** Гимнастикалық қабырғаға арқасымен сүйеніп тұрып,

	бойынша адымдап өтуге, өрмелеуге және түсуге үйрету Гимнастикалық қабырғаның бір сатысынан екінші сатысына диагональ бойынша адымдап өтуге, өрмелеуге және түсуге үйрету, қол мен аяқты үйлестіріп қозғау шеберліктерін (машықтарын) жетілдіру (тіркемелі адыммен адымдау, саты тепкішектерін қолмен ұстап).	**Музыка тыңдау: «Қыс» (Б. Ерзакович)** Ән айту: «Зырлайды шанамыз» (М. Маңғытаев) «Қыс қызығы» (И. Нүсіпбаев) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Ленталармен жаттығу» (В. Моцарт) Билер: «Испан биі» («Билеп үйренейік» жинағынан) Ойындар, хороводтар: «Кешікпе» орыстың х.ә. (өңдеген М. Раухвергер) Музыкалық аспапта ойнау: «Полька» (А. Филиппенко)	**Ойын: «Қандай сөз артық?».** Педагог сөздерді айтады, балалар мұқият тыңдап қандай сөз артық екенін табады. Мысалы: кереует, үстел, нан, кілем. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады.	Алға еңкейіп, алақанын еденге тигізу. Қолдарын айқастырып желкеге қою, қолды жазып, екі жаққа созу **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Төбешіктен-төбешікке».** Ойыншылар еденге тақтайшаларды қойып, оның үстіне тұрады, сонан кейін екіншісін қояды. Осыдан кейін екінші тақтайшаға секіріп тұрады да, бірінші таяқшаны алып, оны алдыға тастайды. Осылайша залдың екінші шетіне дейін тақтайдан-тақтайға секіріп барады. .	белінің деңгейіндегі рейкадан ұстап, аяқты кезектестіре бүгу және тік көтеру Гимнастикалық қабырғаға арқасымен сүйеніп тұрып, белінің деңгейіндегі рейкадан ұстап, аяқты кезектестіре бүгу және тік көтеру **Қозғалыс ойындары: «Сағат»** Екі ойыншы бірдей қашықтықта шеңбер бойымен тұрып алып, белгі берілгенде бір бағытта жүгіріп, бірін-бірі қуып жетуге тырысады. Ойында жаттығуларды екі бағытта қайталау керек (сағат тілімен, сағат тіліне қарсы).
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.		Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.
Серуен	**Бақылау:** Бұлтты бақылау. **Мақсаты**: Қыста аспанды сұрғылт бұлт басады, бұлттың салдарынан қар жауады т.б. түсіндіру. Зәулімде тұрағы Тіреусіз тұрады.(Бұлт). **Еңбек:** Көшедегі қар жинаушы машиналардың жұмысын бақылау.**Мақсаты:** Қар тазалаушы машиналардың адам үшін пайдасының зор екендігін айту.Еңбекті дәріптей білуге үйрету. Бір халық аспанда ұшқан, аяғы жоқ,Ұстаған қолдарында таяғы жоқ.Күніне	**Бақылау:** Мұзды бақылау. **Мақсаты:** Мұзды көрсете отыра сипаттау. Қыс мезгілінде өзендер мен көлдердің бетін мұз басатындығы жөнінде түсінік беру. **Еңбек:** Тайғанақ жерге құм себу. **Мақсаты:** Балаларды бірлесіп жұмыс жасауға баулу. Өздеріне беріл ген тапсырманы тия-нақты орындауларын қадағалау.	**Бақылау:**Ауа-райын бақылау. **Мақсаты:** Ауа-райын бақылай отырып, күз мезгілінің өзіне тән ерекшеліктерін көрсете сипаттау. **Еңбек:** «Таза алаң». **Мақсаты:** Аула сыпырушыға көмектесу.Тазалыққа, кішіпейілдікке үйрету.Үлкендердің	**Бақылау:** Мұздақты бақылау. **Мақсаты:** Мұздақтың пайда болу жолын түсіндіру, мұздақтан абай болып жүруге үйрету. **Еңбек:** Ағаш түптеріне қар үю. **Мақсаты:** Еңбекқорлыққа үйрету. Жалқаулықтан аулақ болуға шақыру. **Жеке жұмыс:** Жұмбақ жатттату“ Отқа жанбас, Суға батпас” (**мұз**)	**Бақылау:** Күнді бақылау. **Мақсаты:** Тірі табиғат үшін күннің маңызы, пайдасы, қажеттілігі. Қыста күннің қызуы төмендейтіні туралы түсінік беру. **Еңбек:** «Қыс қызығы». **Мақсаты:** Балалар мен ата-аналар біріге отырып, ойын алаңын әшекейлеу, қардан сырғанақ жасау. Бірлесіп еңбек етуге үйрету, үлкендердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу. **Жеке жұмыс:**

	талай жерге кетер кезіп, Нәрсенің бұл секілді саяғы жоқ. (Бұлт **Мақсаты**: Балаларға бұлт туралы түсінік қалыптастыра отырып, есте сақтау қабілетін дамыту. **Қим.ойын:** «Мені қуып жет». **Мақсаты:** Шапшаңдыққа үйрету. Денені ширату арқылы денсаулықты нығайту.	Жаңа жыл туралы тақпақ жаттату. Жаңа жыл,жаңа жыл, Жаңа жылда-жаңа нұр. Жасыл шырша жанында Жадырап бар бала жүр. **Мақсаты:** Еске сақтау қабілетін дамыту, сөздерді қатесіз дұрыс айтуға үйрету. **Ойын:** «Тышқан мен мысық». **Мақсаты:** Шапшандыққа, жылдам шешім қабылдауға үйрету.	еңбегін қадірлей білуге тәрбиелеу. **Ойын:** «Қасқыр мен қаздар». **Мақсаты:** Топ болып ойнауға, рөлдерді бөліп ойнауға қалыптастыру. **Қимылдық ойын:** «Тымпи-тымпи».	**Мақсаты:** Мұз туралы түсінік беру. Жұмбақ жаттату арқылы сөздік қорын молату. Есте сақтау қабілетін дамыту. **Қимылдық ойын: «**Қазан». **Мақсаты:** Бірлесіп ойнауға шақыру. Балалардың көңілдерін көтеру.	Ақ сандығым ашылды, Ішінен жібек шашылды. (Күн) **Мақсаты:** Балаларға жұмбақтарды жаттата отырып, тіл байлықта-рын дамыту, ойлау қабілеттерін арттыру. **Қимылды ойын:** «Айгөлек». **Мақсаты:** Денені шынықтыру, шапшан-дыққа , ептілікке баулу.
Балалар дың үйге қайтуы	***Ата –аналарға кеңес*** Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	***Ата –аналарға кеңес*** Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	***Ата –аналарға кеңес*** - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.	***Ата –аналарға кеңес*** Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	***Ата –аналарға кеңес*** - баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Мектепалды даярлық О «а» сыныбы
Балалардың жасы 5 жас
Жоспардың құрылу кезеңі 1-апта 23– 27 қаңтар 2022-2023 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма

Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту, бүгінгі ауа райы туралы балалардың ойын білу				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кеңес , әңгімелесу	**Ата-аналармен әңгіме:** Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата –анамен әңгімелесу. Ата –аналармен қарым –қатынас мәдениетін орнату. Күн тәртібін сақтауға дағдылану.	**Ата-аналармен әңгіме**: Ата-аналарға балаларын таңертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту.	**Ата-аналармен әңгіме:** Балалардың тазалығы жөнінде кеңес беру.	**Ата-аналармен әңгіме:** Ата –аналарға баланың денсаулығын сақтау жөнінде кеңес беру.	**Ата-аналармен әңгіме:** Ата –аналарға керекті құрал –жабдықтарды әкелуін өтіну.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	**Қимылды ойын** «Ұшты-ұшты» **Мақсаты:** Балаларға әуеде ұшатын заттарды ажырата алуға үйрету. **Қоршаған ортамен таныстыру**	**Сюжеттік ойын** «Мен дәрігер боламын» **Мақсаты:** Балалар бір -бірімен ойнау арқылы өздерін дәрігер сезіне алады. **Сөйлеуді дамыту**	**Үстел-үсті ойын** «Әдемі үйшік» **Мақсаты**:Балалар өз еріктерімен үйшікті құрастыра алады **Құрастыру**	**Сюжеттік ойын** «Шаштараз» **Мақсаты:**Балалар ойын арқылы шаш қиюшының еңбегін түсінеді. **Көркем әдебиет**	**Дидактикалық ойын «Сандар тізбегі» Мақсаты:** Сандарды тура және кері санай білуге үйрету **Математика негіздері**
Ертеңгілік жаттығу	Таңғы жаттығу кешені № 10				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық (бұдан әрі-ҰІӘ)	**Д/ойын:«Ғажайып қоржын» Мақсаты:** Балаларды заттарды қолдарымен, сипаптиісті қасиеттеріне қарай ажырата білуге үйрету. **қажетті құралдар**: Ғажайып қоржын. Балалар санына сәйкес, таныс ойыншықтар.	**Д\ойын«Бұл қай кезде болады» Мақсаты:** Баланың жыл мезгілдері жайлы білімдерін тиянақтау пысықтау тиісті белгілерін атату, тілдерін жетілдіру, танымдылықтарын, ұстамдылықтарын дамыту. **Қажетті құралдар:** Жыл мезгілдеріне байланысты 3-4 сурет	**Д/ойын:« Өз жұбыңды тап» Мақсаты:** Санды көру, есту және қимыл арқылы қабылдау қабілеттерін пысықтау. **Қажетті құралдар**: Цифрлар бала санына	**Д/ойын:«Қателесіп қалма?». Мақсаты**: Жылдам ойлау қабілеттерін дамыту, балалардың күннің әр түрлі мезгілінде не істейтін туралы біліктерін нығайту. **Қажетті құралдар**: текше	**Д/ ойын: «Гүл шоғын құрастыр». Мақсаты**: Бақшада, далада, орманда өсетін гүлдерді дұрыс тауып, аттарын есте сақтауға үйрету. **Ойынның ережелері.** Гүлдің кімге арналғанын, Қайда өсетінің және қалай аталатынын көрсету.
Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ҰІӘ	1 - ұйымдастырылған іс-әрекет				
	Көркем әдебиет Міндеті: - Себеп-салдарлық байланыстарды, жанрларды (ертегі, әңгіме, өлең) ажырату **Мақсаты:** әңгіменің мағынасын интонациямен мазмұндауға дағдыландыру. 1.Оқиғаның жүйесін сурет бойынша баянда. Анасы мен қызы нені істеп отыр? Анасы мен қызы терезеден нені көрді? Торғайдың аузындағы не нәрсе?	**Сөйлеуді дамыту Міндеті: --**Өзара байланысты бірізді сюжет құрастыру, сөйлегенде бейнелі сөздерді қолдану **Мақсаты** : -. Әңгімені оқып, сұраққа жауап беруге үйрету. «**Торғайлар мен мысық» ойыны**. Педагог – «мысық», ал қалғандары «торғайлар» болады. Бөлмеде жағымды баяу әуен ойналады. «Торғайлар» алаңқайда секіріп, ұшып-қонып жүреді. Мысықтың дауысын естісімен «торғайлар» өз	**Сауат ашу негіздері Міндеті -** Сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау**.** **Мақсаты** дыбыстық талдауды пысықтау Дидактикалық ойын: «Бірінші дыбысты қайтала»(доппен). Педагог бірінші дыбысын анығырақ етіп, қандай да бір сөзді айтып, допты	**Сауат ашу негіздері Міндеті: - -** Сөздегі дыбыстардың ретін, дауысты және дауыссыз дыбыстарды анықтау **Мақсаты .** сөздің дыбыстық сызбасы туралы алған білімдерін бекіту –Бүгін біз дыбыстық сызбасы салынған карточкаға сәйкес келетін сөздерді табамыз. Біз сөзге дыбыстық талдау жасауды, сөздегі дыбыстардың түрін анықтауды үйрендік. Дыбыстық талдау жасау	**Сауат ашу негіздері Міндеті** - Төрт дыбысты сөзге дыбыстық талдау жасауды жетілдіру **Мақсаты** Мақсаты: дыбыстық талдауды меңгертуді жалғастыру. **Дидактикалық жаттығуы: «Белгі бер»** Педагог балаларға ұяң (д) дыбысын басқа дыбыстармен араластырып айтады, балалар (д) дыбысын естігенде, қол шапалақтап, дыбыс берулері

	Сен қыздың орнында болсаң, не істер едің? 2.Мақтадан не жасалады? Сызып қос. 3.Жұмбақты шеш. Тау-тау ақ қар, Ерімейді ыстықта. (Мақта)	ұяларына ұша жөнеледі. Ұсталған «торғай» «мысық» болып ауысады. Ойын осылай жалғаса береді Балалар, біз бүгін торғайлар туралы ойынды бекер ойнаған жоқпыз. Өйткені сендерге қазір жазушысы М.Зверевтің «Су торғайы» атты әңгімесін мәнерлеп оқып беремін. Әңгімені мәнерлеп оқиды. «Су торғайы» Қыстығүні қатты аязда таудан аққан өзеннен бу шығып жатады. Екі жағаға көкпеңбек жалтыр мұз қатады. Өзеннің тек ортасы ғана мұзсыз. Осындай кезде шыр-шыр етіп, мұз үстінде жорғалап торғай жүреді. Ол – қайқы құйрық, кішкентай қара торғай. Торғай шолп етіп ағынды суға сүңгіп кетеді. Оның мөлдір судың түбінде жорғалап, тастардың ара-арасын шұқылап жүргенін анық көруге болады. Әне, ол пыр етіп қайтадан жағаға ұшып шықты. Тырнақтарының ұшына мұз қатып қалған. Оны да елең қылмастан зыр-зыр жорғалап, баяғысынша әндетумен болады. Бұл қандай ғажап құс! –Бұл құсты су торғайы дейді. Ол қысы-жазы бірдей жемін су түбінен табады.	балаларға лақтырады, балалар бірінші дыбысты қайталап допты, педагогке кері лақтырады. (Ойынға барлық бала қатысады.) Мысалы: рррадио(р), уууылдырық(у), ааалма(а), қққасқыр(қ), ммммақта(м), қққияр(қ), сссағат(с), қққыс(қ), ааалжапқыш(а), ттттышқан(т), сссазан(с), өөөшіргіш(ө), жжжұлдыз(ж), жжжастық(ж), дддиректор(д), жжжарық(ж), шшшұлық(ш), ммммектеп(м), ууууыз(у), ттттін(т), қққолшатыр(қ), бббақа(б), ииит(и), т.б	үшін, сөздегі дыбыстарды оқып, олардың дауысты, дауыссыз екенін анықтап аламыз, буынға бөлеміз, неше дыбыс, неше әріптен тұратын анықтаймыз. Содан кейін әр дыбысты тиісті дөңгелектермен белгілейміз. Алдарыңдағы дыбыстық сызбаға назар аударыңдар, не көріп тұрсыңдар? Барлық торкөздер тиісті белгілермен белгіленіп тұр. Қасында сурет бар. Нені суреті? –Күннің суреті. –Бұл – күн сөзінің дыбыстық сызбасы екен. Келесі дыбыстық сызбаны қарайық. Ол жерде де барлық торкөздері белгіленген екен. Енді мен сендерге екі сурет көрсетейін. Бұлар – бақ пен гүл. Дыбыстық сызба осы екі суреттің қайсысына сәйкес келеді, тауып айтыңдар. Бұл – бақ сөзінің дыбыстық сызбасы екен. Дыбыстық сызбаны сөзге дұрыс таңдау үшін сөздің неше дыбыстан тұратынын, оның нешеуі дауысты, нешеуі дауыссыз екенін біліп алу керек. Дауысты дыбыс нешеу, дауыссыз дыбыс нешеу? Сөздегі дыбыс саны, сызбадағы дыбыс санына сәйкес келе ме? Сәйкес келетін дұрыс сызбаны таңдау керек.	керек. [А, Б, Д, Т, Р, Б, Л, Д, Ш, Г, Д, Б, К, Д У, Д, С, Д, Ч, Б, Д, Я, Ы, Ф, Д, Б, З, Д, Й, Д, Ц, Д, Б.] Сол сияқты басқа да дыбыстармен ойнатса болады. Дидактикалық жаттығу: «Кім зейінді?» – Балалар, алдарыңа көк түсті төртбұрыш, үшбұрыш, көк, сары және қызыл дөңгелектерді алыңдар. Мен сендерге қатаң дауыссыз дыбысты айтсам, көк төртбұрыштыны, үнді дауыссыз дыбысты айтсам, көк үшбұрышты, ұяң дауыссыз дыбысты айтсам, көк, жуан дауысты дыбысты айтсам, сары, жіңішке дауысты дыбысты айтсам, қызыл дөңгелекті көтересіңдер. Мысалы: « а-, -й-,-ц-,-у-,-к-,-е-,-н-,-г-,-ш-,-щ-,-з-, -х-,-ф-,-ы-,-в-,-а-,-п-,-р-,-о-,-л-,-д-,-ж-,-э,-я-,-ч-,-с-,-м-,-и-,-т-,-б-,-ю т.б.».
Үзіліс:					
Қимылды ойын: « Күн мен түн » Мақсаты: Балаларды ептілікке, жылдамдыққа, ажыратуға баулу. Ойын мазмұны: Балалар бірі « Күн», екіншісі « Түн» тобы болып екіге бөлінеді. Олардың бір-бірінен бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі команда да жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші « Күн» деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қуып жетулері керек. Қолға түскен балалар қуушылар қатарына қосылады. Сөйтіп, ойын осылайша алма-кезек жүріп отырады. Көп бала ұстаған команда жеңіске жетеді.	Қимылды ойын:« Көги-гөк » Мақсаты: Шапшаңдыққа, ептілікке баулу. Ойын мазмұны: Тақпақ айтып, бір қызды « кемпір» етіп сайлайды. Қалғандары қаз болады. « Кемпір» шетке шығып тұрады, басқа ойыншылар қаздай тізіліп, бірінің соңынан бірі ұстап: Гөк, гөк, көги көк, Гөк, гөк, көги гөк. Гөк, гөк, көги гөк,-деп қаздың жүрісіне еліктей ақырын оң мен солға шайқалып, « кемпірдің» қасына келеді. Бірінші келген балаға беріп: « Жоғалтпаңдар!»-деп тапсырады. Балалар айнала жүріп, қайтадан қаздай тізіліп « кемпірге» келеді. « Кемпір» Әлгің қайда? Қалды сайда!-деп сұрайды. Балалар бәрі бірдей.	Қимылды ойын: « Аққу-қаздар » Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа, аңғарымпаздыққа тәрбиелеу. Ойын мазмұны: Алаңның бір шетіне қаздар тұратын үй белгіленеді, қарсы шетіне бақташы тұрады. Үйдің бір жақ бүйірінде қасқыр тұратын үңгір болады. Алаңның қалған жері жайылым болады. Бақташы қаздарды жайылымға қуып шығады, олар жайылып жүреді. Бақташы: Қаздар, қаздар, қаңқылдап, Барасыңдар қай жаққа. Қаздар: Айна көлі жалтылдап, Жатқан жасыл аймаққа. Бақташы: Біздің жерге түсе кет, Түсіп сусын іше кет.	

		Әлгің қайда?- Қалды сайда!-деп жауап береді. Олай болса сендердің біріңді алып қаламын, деп « кемпір» балаларға бас салады. Балалар тізбегін жазбай қаша жөнелуі керек. Қолға түскен біреуін « кемпір» қасына алып қала береді. Ойын барлық балаларды түгел ұстап болғанша қайта жалғаса береді.	Қаздар: Сіздің жерге түсеміз Түсіп сусын ішеміз. Бақташы: Болсын онда жол жайлы! Қаздар: Бізге ол жаққа болмайды, Жолды тосып тұр сұр қасқыр. Бақташы: Олай болса, қалаған, Жақтарыңа бар аман. Қаздар қанаттарын жайып, жайылым арқылы үйлеріне ұшады, ал қасқыр үңгіршек жүгіріп шығып, оларды ұстауға тырысады. Ұсталған қаздар қасқырдың үңгіріне қарай жүреді. Бірнеше рет жүгірістен кейін қасқырдың ұстаған қаздарфын санайды. Ойын 3-4 рет қайталанады.	
2 - ұйымдастырылған іс-әрекет					
	Қоршаған орта **Міндеті: - -**Туған өлкенің өсімдіктері (ағаштар, бұталар, гүлдер, шөпті өсімдіктер) туралы түсініктерін кеңейту **Мақсаты** Өсімдіктер де жанды табиғатқа жататыны туралы түсініктерін қалыптастыру. Әлемде өмір сүріп жатырмыз. Айналаға қарасаң, бізді көптеген заттардың қоршап жатқанын білеміз, олар:неше түрлі әдемі ғимараттар, жолдар, көпірлер, ұшақ, жиһаздар және т.б. -Бірақ айналамыздағы заттардың көпшілігі адамның көмегінсіз өздері пайда болған. -Оларға жер мен су, ағаштар мен жануарлар, күн мен аспан жатады, оларды бір сөзбен табиғат деп атаймыз. -Табиғаттың бір бөлігіне азық та, су да, киім де қажет емес, олар-тау-тас, ауа, ғаламшар, яғни жансыз табиғат. -Ал енді бір бөлігі -Балаларға әр жыл мезгіліне байланысты суреттер көрсетіледі. Жанды және жансыз табиғат арасында қандай байланыс бар? 1. Өсімдіктер немен тыныс алады. (ауа)	**Математика негіздері** **Міндеті: - -** Биіктігін, ені мен жуандығын анықтай білу, заттарды шамасына қарай өсу және кему ретімен орналастыру **Мақсаты** шартты өлшемнің көмегімен заттарды шамасы бойынша салыстыру дағдыларын қалыптастыру **Өздерінің салыстыру тәсілдерін ұсынады.** Педагог балаларға мойынорағыштарды көзбен алдымен екеуден, одан кейін үшеуден салыстыруды ұсынады. Жауаптың толық болуы керек екеніне назар аударады: (қызыл мойынорағыш ақ мойынорағыштан ұзынырақ, жасыл мойынорағыш қызыл мойынорағыштан қысқарырақ). Балалар мойынорағыштардың ұзындығын өлшеу бойынша практикалық жұмысқа қатысады. Оларды ұзындығы бойынша қалай салыстыруға болатынын кім біледі? Оларды бір-бірінің жанына осылай жақындатуға бола ма? (Қате жақындатуды көрсетеді). Тыңдайды, бір-біріне жақындату керек деп жауап береді.	**Математика негіздері** **Міндеті: -** Шамасы бойынша заттардың арасындағы қатынастарды білдіретін математикалық терминдерді қолдану **Мақсаты:** шартты өлшемнің көмегімен заттарды шамасы бойынша салыстыру дағдыларын қалыптастыру **Ойын жаттығуы: «Кім биік, аласа немесе тең»** – Балалар, кімнің бойы биік, кімнің бойы аласа, кімнің бойы бірдей екенін қалай білесіңдер? Топтың жартысына жұптасып тұруды ұсынады. Топтың екінші жартысы жұптарды салыстырады; одан кейін балалар орын алмастырады. Сұрақтарға жауап береді, бір-бірімізге жақын немесе бір-бірімізге арқамызды тақап тұрамыз.	**Музыка** **Міндеті:** Балалар музыкалық аспаптарында қарапайым, таныс әуендерді жеке және шағын топпен орындауға үйрету . **-** **Мақсаты** Музыканы тыңдай отырып, оның көңіл күйін ажырата білуге баулу**.** **Музыка тыңдау:** «Көңілді балалар әні» (Б. Дәлденбай) **Ән айту:** «Қыс келді» (Б. Жұмабекова) «Зырлайды шанамыз» (М. Маңғытаев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Марш» (Е. Андосов) **Билер:** «Қоян биі» (В. Питерцев) **Ойындар, хороводтар:** «Кешікпе» орыстың х.ә. (өңдеген М. Раухвергер) :	**Қоршаған орта** **Міндеті: - . -**Өсімдіктердің тірі тіршілік иесі екендігін бақылау және себеп-салдарлық байланыстарды ажырату **Мақсаты** Қысқы ағаштарды бұтағына ,діңіне қарап ажырата білуге үйрету**.** **Қыста ағаштар қандай күйде болады?** -Жапырағы бар ма? Қыста ағаштың күйі жапырағы жоқ,бұтақтарын қырау басып тұрады.Қар қалың жауса ағаш бұтақтары иіліп сәлем беріп тұрған тәрізді болады.Ағаш басына кейбір құстар ұя салады.Жазда тоқылдақ ағаштың діңіндегі зиян келтіретін құрт-құмырсқаны тазартады.Адамдар ақтап қояды. **Өлең: Ертеңгісін байқадым М.Әлімбаев «Қыс келбеті»** Жердің беті ақ қырау Аққу мамық ұлпа қар, Дәл маржан деп айтамын, Жамылады қырқалар. Төгілуге шақ тұр-ау, Шымшып аяз бетіңді, Өзеніне,көліне Ширатады етіңді Әдемі ою ойыпты,

	2. Өсімдіктің тыныс алатын және суды буландыратын мүшесін ата. (жапырақ) 3. Күн бізге не береді. (жарық) Олай болса, Ағаштар, Бұталар, Шөптесіндерді бір сөзбен не деп айтуға болады. – Өсімдіктер	-Екеуінің шеті сәйкес келетіндей етіп жақындату керек. -Заттың ұзындығын өлшеудің және салыстырудың басқа тәсілдері бар ма? Бір-бірінің үстіне салу техникасын қолданамыз. Педагог өлшеу кезінде мойынорағыштың бір ұшы сәйкес келетініне көз жеткізеді. Педагог балалардың өткен ұйымдастырылған оқу қызметінде заттың ұзындығын шартты өлшеуіш арқылы өлшеп үйренгенін еске түсіреді. Шартты өлшеуіш ретінде қағаз жолағын ұсынады. Балалар шартты өлшеуішті пайдаланып нәтижелерін айтады, қызыл мойынорағыш ақтан ұзынырақ, жасыл мойынорағыш ақтан қысқарырақ. «Тең заттар» ұғымымен таныстыру. Педагог ұзындығы мен ені тең жолақтарды әр қолына ұстап, балаларға көрсетеді. -Қай жолақ ұзынырақ? Қалай тексеруге болады? Балалар талқылайды, өлшеу жолдарын ұсынады. Педагог жолақтарды бір-бірінің үстіне салып, сәйкес екенін көрсетеді			Ағаштардың бәріне Алқа тағып қойыпты. Сергіту сәті: Табиғатты сүйеміз Қанат жаям жалма –жан Иіліп келіп қол созам Аяғымның ұшын
Үзіліс:					
Қимылды ойын: **« Шарлармен алмасу »** **Мақсаты:** Балаларды ептілікке, жылдамдыққа, ажыратуға баулу. **Ойын мазмұны:**		Қимылды ойын: « Кішкене өзен арқылы » Мақсаты: Балаларды қырағылыққа, байқампаздыққа үйрету,бірлікке,татулыққа тәрбиелеу Ойының шарты: Ойынға бір топ (6-8 адамнан) бала тартылады. Алаңда бір-бірінен 1,5-2м қашықтықта екі сызық сызылады. Бұл өзен.			

Балалар орындықтарда дөңгеленіп отырады. Тәрбиеші қатар отырған екі балаға бір-бірден шар береді де ары қарай басқаларға ауыстырады (біреуі оңға, біреуі солға ұсынады). Шарлар бір-бірімен екі жақтан кездескенде балалар « Соқтығысты» деген сөзбен оларды соқтықтырады. Одан кейін балалар орындарынан тұрып, дөңгелекті айналып, қарсы жаққа барады, қалғандары орындықтарынан тұрып: « Жүгірдік, жүгірдік...,» деп дауыстайды. Балалар өз орындықтарына жүгіріп келіп: « Ол шарды басқа балаларға береді де ойын қайталанады. Бұл ойынды даладағы сазды алаңда өткізуге болады, онда балалар көк шөптің үстінде отырады	Ойнаушылар сызықтың жанында-өзеннің жағасында тұрады. Олар өзеннен анық сызылған дөңгелектер арқылы аяғын суламай, тастан-тасқа секіріп өтуі керек. Дөңгелектердің арасының қашықтығы балалардың оларға бірінен-біріне секіре алатындай болуы керек. Өзеннен қатарынан 2-3 бала өтеді, ал қалғандары тәрбиешімен бірге оларды бақылап тұрады. Секіре алмай, аяғын сулап алғандары оны күнге кептіруге кетеді-орындыққа отырады. Кейін олар ойынға қайтып араласады, тәрбиеші оларды қалай болса да мақтап, жағаның екінші жағына өтуге көмектеседі.

3 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	Математика негіздері **Міндеті:** Геометриялық фигуралар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажырата білуге жаттықтыру **Мақсаты** геометриялық фигулар мен денелер туралы білімін қалыптсатыру **«Бұл неге ұқсайды?» дидактикалық ойыны** –Қоршаған ортадан дөңгелек, шаршы, үшбұрыш, текше, шар, цилиндрге ұқсайтын заттарды атаңдар. Балалар атайды, неге ұқсайтынын қорытындылайды **Практикалық жұмыс.** Балалар үлестірме материалмен жұмыс істейді, сопақша мен шеңбердің геометриялық фигураларын	**Қазақ тілі** **Міндеті: -** Туған өлкенің көрнекі жерлері, әсем табиғаты, тарихи орындары туралы айту **Мақсаты** Отан туралы түсініктерін кеңейту **Сөздік ойын: «Сұрақ-жауап»** – Сенің Отаның қалай аталады? – Менің Отаным – Қазақстан. – Қай қалада (ауылда) тұрасың? (Қаласының, ауылының атын айтады). – Отанымыздың бас қаласын ата? – Отанымыздың бас қаласы – Нұр-Сұлтан. – Қазақстан қандай мемлекет? – Қазақстан – тәуелсіз мемлекет	**Сөйлеуді дамыту** **Міндеті: -** Өпитеттерді, салыстыруларды қолдану **Мақсаты** -«Ж» – «Ш» дыбыстарын таныстыру. Педагог балаларға әңгіме мазмұны бойынша сұрақтар қояды. 1.Әңгімеде жылдың қай мезгілі? 2.Әңгімеде не туралы? 3.Су торғайын кім сипаттап береді**?** 4.Су торғайы жемін қайдан табады? 5.Су торғайын не үшін ғажап құсқа теңей Педагог әңгіме мазмұнын 5– 6 балаға қайталап айтқызады. –Балалалар, құстар үй құстары және жабайы құстар болып екіге бөлінеді. –Әңгімедегі су торғай қандай құсқа жатады деп ойлайсындар? Қыстап қалатын құстар, жылы жаққа ұшып кететін құстар және жыртқыш құстар болып бөлінеді. –Жыртқыш құстарға қандай құстар жатады? Педагог балаларға суретін көрсетеді	**Көркем әдебиет** **Міндеті:** -- Әдеби шығармаларды эмоционалды қабылдауына ықпал ету, олардың мазмұнын түсіну **Мақсаты** әңгіменің мағынасын интонациямен мазмұндауға дағдыландыру. **Педагог жұмбақ жасырады.** Қардай аппақ, мамықтай жұмсақ. Ол не? (Мақта) –Мақта жұмсақ, аппақ болады. Мақтадан киім дайындайды, көрпе жасайды. Бүгін біз мақта туралы Ыбырай Алтынсарин атамыздың «Бір уыс мақта» деген қызықты әңгімесімен танысамыз. Әңгіме болған оқиғаның желісі бойынша жазылады. Педагог әңгімені мәнерлеп оқып береді, мазмұнын түсіндіреді –Әңгіме қалай аталады? –Авторы кім? –Кішкентай қыз не істеп отырды? –Анасы қызына қандай ақыл айтты? –Қыз мақтаның қиқымын қайда лақтырды?	**Шығармашылық бейнелеу әрекеті** **Міндеті: - -** Жыл мезгіліне салуда бере білу білігін бекіту - - Ойдан өзбетінше мүсіндеуге, ұжымдық жұмыстарды орындауға баулу. -- Қайшы мен желімді дұрыс қолдану, еңбек қауіпсіздігі мен жеке гигиена ережелерін сақтау. - Ойынға қажетті құрылысты бірлесіп ойдан құрастыруға, мүмкіндік беру байланысты өзгерісті сурет **Мақсаты:-** қар кесегі суреті н салумүсіндеу,жапсыру,құрастыр ту **Топтық жұмыс**

	зерттейді, ұқсастықтар мен айырмашылықтарды табады, бұрыштары мен қабырғасы жоқ, сопақша ұзартылған, бірақ шеңбер жоқ. –Балалар, қызыл сопақшаны аламыз, жиектеріне саусағымызбен жүргіземіз. Сопақшаның бұрыштары бар ма? Қабырғалары? Сопақша қандай фигураға ұқсайды? Қызыл сопақшаға жасыл шеңбер салыңыз. (Фигуралар бірдей мөлшерде болуы керек.) –Сіз не байқадыңыз? Олар бір-бірінен несімен ерекшеленеді? Сопақшаға ұқсас заттарды тауып, оларды атайды.		«Ш» дыбысын дұрыс естіп, ажыратуға арналған жаттығулар: 1)Ша-ша-ша – шана. Шу-шу-шу – шуда. Шы-шы-шы – шыны. Ше-ше-ше – шелек. Ши-ши-ши – шие. Шө-шө-шө – шөп	–Оны не алып кетті? –Анасы оған не деді? –Әңгімені қалай аяқтауға болады?.	

Үзіліс: .

Тіл дамытуға арналған жаттығулардың мақсаты:

Балалардың дыбысты дұрыс айтуын түзету, тілін дамыту

Шалқан: Шалқан үлкен болып өсіп қалған екен. Оны көрген атай: **«О...о...о!»** деп таң қалды. Кәне, бізде айтып

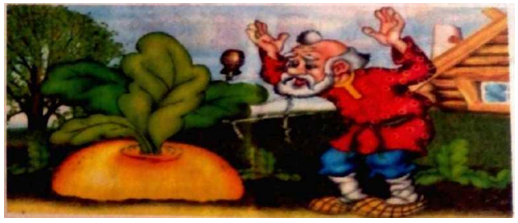

Жыланның ысылы: Жылан қалай дыбыстайды?

Жүгіруге арналған ойын: «Қайда жасырылғанын тап»

Мақсаты:

Балаларды қырағылыққа, байқампаздыққа үйрету,бірлікке,татулыққа тәрбиелеу

Ойының шарты: Балалар бөлменің бұрышында тұрады. Тәрбиеші жалаушаны тығатынын айтады. Балалар теріс қарап көзін жұмады,тәрбиеші жалаушаны тығып қояды да «болды» ,деген де балалар жалаушаны іздейді.Тапқан бала жалаушаны тығады.Ойын 2-3 рет қайталанады.

Жүгіруге арналған ойын: «Мысықтар мен балалар»

Мақсаты: Берілген белгіні дұрыс тыңдай білуге, ойын ойнағанда қауіпсіздік ережелерін сақтай білуге, топпен ойнауды ойнай білуге үйрету. Ептілікке,алғырлыққа тәрбиелеу.

Ойынның шарты: Балалардың жартысы мысықтар болады, ал жартысы олардың иесі болады. Мысықтар баспалдақта отырады, олардың иелері жүрелерінен алаңның екінші жағында отырады.

Тәрбиеші сүт кімге керек деп сүт құйғандай болады.Балалар «кис-кис», деп шақырады.Мысықтар жақындаған да балалар алаңның екінші жағына қашып шығады.

Ойын 2-3 рет қайталанады.

Ыы.....Ыс – с – сссс 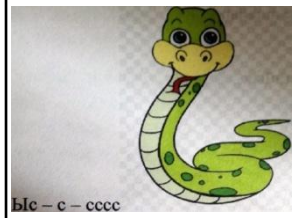 					
4 - ұйымдастырылған іс-әрекет					
	Дене шынықтыру **Міндеті: -** Алға қарай еңкейіп, алақанды еденге тигізу; артқы жағынан қолды айқастырып көтеру, қолды жоғары көтеріп, жан-жаққа бұрылу **Мақсаты: -** Гимнастикалық қабырғаның бір сатысынан екінші сатысына диагональ бойынша адымдап өтуге, өрмелеуге жаттықтыруды жалғастыру, қол мен аяқ қозғалысын үйлесімді қозғау қабілеттерін жетілдіру Шлө әлемі «Қи қоңыз» ойын-жаттығуы. Еркін бағытта фитболдарды (доптарды) домалатуға жаттықтыру. Фитболдарды зал бойымен домалатып жү реді. Доптарды қатты итермейд Батпақ әлемі	**Музыка** **Міндеті: -** Шығармашылық тапсырмаларды орындауға ынталандыру. **Мақсаты** Музыканы тыңдай отырып, оның көңіл күйін ажырата білуге баулу. **Музыка тыңдау:** «Көңілді балалар әні» (Б. Дәлденбай) **Ән айту:** «Қыс келді» (Б. Жұмабекова) «Зырлайды шанамыз» (М. Маңғытаев) **Музыкалық-ырғақтық қимылдар:** «Марш» (Е. Андосов) **Билер:** «Қоян биі» (В. Питерцев) **Ойындар, хороводтар:** «Кешікпе» орыстың х.ә. (өңдеген М. Раухвергер)	**Қазақ тілі** **Міндеті - -** Фонематикалық естуді дамыту, сөздегі дыбыстардың орнын анықтау (басы, ортасы, соңы). **Мақсаты** ойын арқылы ойлау зейінін, білімдерін бекіту **«Білгенге – маржан». Бұл кезеңнің шарты сұрақтарға жылдам тез жауап беру керек.** – Мамандық иелерін ата? – Біздің Отанымыз қалай аталады? – Бөлмеде не бар? – Сыпайы сөздерді ата. – Таңертең не істейміз? – Апта күндерін ата. т.б	**Дене шынықтыру** **Міндеті**: - 3-5 метр қашықтықта екі қолын жерге қойып, жүру (бір бала екінші баланы аяғынан ұстайды). **Мақсаты** Отырған күйде допты екі қолмен бастан асыра лақтыруға үйрету . «Кокостармен ойнаймыз» Отырған күйде допты екі қолмен бастан асыра лақтыруға үйрету. Доп ұстаған қолды бастан асыра артқа жіберіп, доптың траекториясы алдыға, жоғары дұрыс ұшу үшін, бүгілген қолды түзу ұстап, допты лақтыру шеберліктерін (машықтарын) қалыптастыру. Доптың артынан залдың сол немесе оң жағынан жүгіріп барып алып келіп, сапқа тұрады. Допты сол қолмен лақтырады.	**Дене шынықтыру** **Міндеті: -**Отырып алға қарай еңкею, тізерлеп тұрып алға еңкею **Мақсаты -** Гимнастикалық қабырғаның бір сатысынан екінші сатысына диагональ бойынша адымдап өтуге, өрмелеуге жаттықтыруды жалғастыру, қол мен аяқ қозғалысын үйлесімді қозғау қабілеттерін жетілдіру Шөл әлемі «Қи қоңыз» ойын-жаттығуы. Еркін бағытта фитболдарды (доптарды) домалатуға жаттықтыру. Фитболдарды зал бойымен домалатып жүреді. Доптарды қатты итермейді. Батпақ әлемі

	Қимыл-қозғалыс ойыны: «Төбешіктен-төбешікке». Ойыншылар еденге тақтайшаларды қойып, оның үстіне тұрады, сонан кейін екіншісін қояды. Осыдан кейін екінші тақтайшаға секіріп тұрады да, бірінші таяқшаны алып, оны алдыға тастайды. Осылайша залдың екінші шетіне дейін тақтайдан-тақтайға секіріп барады. «Теңіз шуы» үнтаспасын тыңдайды.				Қимыл-қозғалыс ойыны: «Төбешіктен-төбешікке». Ойыншылар еденге тақтайшаларды қойып, оның үстіне тұрады, сонан кейін екіншісін қояды. Осыдан кейін екінші тақтайшаға секіріп тұрады да, бірінші таяқшаны алып, оны алдыға тастайды. Осылайша залдың екінші шетіне дейін тақтайдан-тақтайға секіріп барады. «Теңіз шуы» үнтаспасын тыңдайды.
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.
Серуен	**Бақылау:** Бұлтты бақылау. **Мақсаты**: Қыста аспанды сұрғылт бұлт басады, бұлттың салдарынан қар жауады т.б. түсіндіру. Зәулімде тұрағы Тіреусіз тұрады.(Бұлт). **Еңбек:** Көшедегі қар жинаушы машинала- рдың жұмысын бақы лау.**Мақсаты:** Қар тазалаушы машиналардың адам үшін пайдасының зор екендігін айту.Еңбекті дәріптей білуге үйрету. Бір халық аспанда ұшқан, аяғы жоқ,Ұстаған қолдарында таяғы жоқ.Күніне талай жерге кетер кезіп, Нәрсенің бұл секілді саяғы жоқ. (Бұлт **Мақсаты**: Балаларға бұлт туралы түсінік қалыптастыра отырып, есте сақтау қабілетін дамыту. **Қим.ойын:** «Мені қуып жет». **Мақсаты:** Шапшаңдыққа үйрету. Денені ширату арқылы денсаулықты нығайту.	**Бақылау:** Мұзды бақылау. **Мақсаты:** Мұзды көрсете отыра сипаттау. Қыс мезгілінде өзендер мен көлдердің бетін мұз басатындығы жөнінде түсінік беру. **Еңбек:** Тайғанақ жерге құм себу. **Мақсаты:** Балаларды бірлесіп жұмыс жасауға баулу. Өздеріне берілген тапсырманы тия- нақты орындауларын қадағалау. Жаңа жыл туралы тақпақ жаттату. Жаңа жыл,жаңа жыл, Жаңа жылда-жаңа нұр. Жасыл шырша жанында Жадырап бар бала жүр. **Мақсаты:** Еске сақтау қабілетін дамыту, сөздерді қатесіз дұрыс айтуға үйрету. **Ойын:** «Тышқан мен мысық». **Мақсаты:** Шапшандыққа, жылдам шешім қабылдауға үйрету.	**Бақылау:**Ауа-райын бақылау. **Мақсаты:** Ауа-райын бақылай отырып, күз мезгілінің өзіне тән ерекшеліктерін көрсете сипаттау. **Еңбек: «**Таза алаң». **Мақсаты:** Аула сыпырушыға көмектесу.Тазалыққа, кішіпейілдікке үйрету.Үлкендердің еңбегін қадірлей білуге тәрбиелеу. **Ойын:** «Қасқыр мен қаздар». **Мақсаты:** Топ болып ойнауға, рөлдерді бөліп ойнауға қалыптастыру. **Қимылдық ойын:** «Тымпи-тымпи».	**Бақылау:** Мұздақты бақылау. **Мақсаты:** Мұздақтың пайда болу жолын түсіндіру, мұздақтан абай болып жүруге үйрету. **Еңбек:** Ағаш түптеріне қар үю. **Мақсаты:** Еңбеккорлыққа үйрету. Жалқаулықтан аулақ болуға шақыру. **Жеке жұмыс:** Жұмбақ жатттату“ Отқа жанбас, Суға батпас” (**мұз**) **Мақсаты:** Мұз туралы түсінік беру. Жұмбақ жаттату арқылы сөздік қорын молату. Есте сақтау қабілетін дамыту. **Қимылдық ойын: «**Қазан». **Мақсаты:** Бірлесіп ойнауға шақыру. Балалардың көңілдерін көтеру.	**Бақылау:** Күнді бақылау. **Мақсаты:** Тірі табиғат үшін күннің маңызы, пайдасы, қажеттілігі. Қыста күннің қызуы төмендейтіні туралы түсінік беру. **Еңбек:** «Қыс қызығы». **Мақсаты:** Балалар мен ата-аналар біріге отырып, ойын алаңын әшекейлеу, қардан сырғанақ жасау. Бірлесіп еңбек етуге үйрету, үлкендердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу. **Жеке жұмыс:** Ақ сандығым ашылды, Ішінен жібек шашылды. (Күн) **Мақсаты:** Балаларға жұмбақтарды жаттата отырып, тіл байлықта- рын дамыту, ойлау қабілеттерін арттыру. **Қимылды ойын:** «Айгөлек». **Мақсаты:** Денені шынықтыру, шапшан- дыққа ,ептілікке баулу.

Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналарға кеңес* Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	*Ата –аналарға кеңес* Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	*Ата –аналарға кеңес* - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.	*Ата –аналарға кеңес* Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	*Ата –аналарға кеңес* - баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы
Мектепалды даярлық О «а» сыныбы
Балалардың жасы 5 жас
Жоспардың құрылу кезеңі 1-апта 30– 31 қаңтар 1-3 ақпан 2022-2023 оқу жылы

Күн тәртібі	**Дүйсенбі**	**Сейсенбі**	**Сәрсенбі**	**Бейсенбі**	**Жұма**
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту, бүгінгі ауа райы туралы балалардың ойын білу				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кеңес , әңгімелесу	**Ата-аналармен әңгіме:** Балалардың көңіл күйі, денсаулығы жайында ата –анамен әңгімелесу. Ата –аналармен қарым –қатынас мәдениетін орнату. Күн тәртібін сақтауға дағдылану.	**Ата-аналармен әңгіме**: Ата- аналарға балаларын таңертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту.	**Ата-аналармен әңгіме:** Балалардың тазалығы жөнінде кеңес беру.	**Ата-аналармен әңгіме:** Ата –аналарға баланың денсаулығын сақтау жөнінде кеңес беру.	**Ата-аналармен әңгіме:** Ата –аналарға керекті құрал –жабдықтарды әкелуін өтіну.
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	**«Менің балабақшам»** Суреттер әлеміне саяхат	**«Пішіндерді орналастыр және суретін сал» ойыны** Мақсаты: Пішіндерді ұяшықтарға түстеріне және көлеміне сәйкес орналастырады. Дөңгелек пішінді мүсіндеу.	**«Өз үйін тап» ойыны** Мақсаты: үлкен – кіші ұғымдары туралы түсінік беру.	**«Өз орнын тап» ойыны** Мақсаты: түстерді тануға үйрету.	Үстел -үсті ойыны пазл: **«Үйшік құрастыр»** Мақсаты: логикалық ойлау қабілетін дамыту.

Ертеңгілік жаттығу	Таңғы жаттығу кешені № 10				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық (бұдан әрі-ҰІӘ)	Жер-Ана, сағанмыңалғыс, Сыйлайсыңбізгекуаныш. Жазда, күзде, қыста да, Көркемсің көктем тұста да!	Көк аспанда күнкүлсін, Бірге күлсін бүлдіршін. Көк аспанда күн күлсін, Жерге ұдайы нұр құйсын. Көк аспанда күн күлсін, Ұл қолында ту жүрсін. Қыз қолында гүл жүрсін, Көк аспанда күн күлсін, Бірге күлсін бүлдіршін.	Күндей жадырап, Айдай арайлап, Жұлдыздай жарқырап, Судай мөлдір таза көңілмен Бүгінгі күнді бастайық.	Жарқырап,күн де ашылды Айналаға гүл шашылды. Қайырлы күн! Біз көңілді баламыз! Қайырлыкүн! Бізсүйкімдібаламыз	Армысың шапағатты Күн-Ана! Армысың қайырымды Аспан-Ана! Армысың мейірімді Жер-Ана! Құт дарыт, бар әлемді жарылқа!
Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ҰІӘ	1 - ұйымдастырылған іс-әрекет				
	Көркем әдебиет **Міндеті:** Қойылымдағы өзінің рөлін мәнерлі дербес орындау. **Мақсаты:** ертегі мазмұнын интонациямен мазмұндау арқылы сахналауға баулу. Ертегі мазмұны бойынша сұрақтар: Ертегі қалай аталады? Ертегі ұнады ма? Ертегіде не туралы айтылған? Қай кейіпкер саған ұнады? Орманда мысықпен бірге не өмір сүрді? Мысық қайда кетеді? Әтешті түлкі қалай алдады? Мысық әтешті қалай құтқарды? Түлкінің жасағаны дұрыс па? Есіңде сақта! Дос болсаң, берік бол, Досыңа серік бол. Педагог ертегіні қуыршақ театры арқылы сахналауды ұсынады. Сиқырлы қоржыннан алынған ертегі кейіпкерлерінің суреттері бойынша рөлдерге бөлінеді	**Сөйлеуді дамыту** **Міндеті**: - Қойылған сұрақтарға қысқаша немесе толық жауап беруге баулу **Мақсаты :** – Қыс белгілері жайлы әңгімелесу.	**Сауат ашу негіздері** **Міндеті** - Дыбыстық талдау жасау дағдыларын пысықтау. **Мақсаты** дыбыстық талдау жасау дағдыларын пысықтау. Дидактикалық ойын-жаттығу: «Жалауша» Педагог дыбыстар айтады егер дыбыс дауысты болса, балалар қызыл жалаушаны, егер дыбыс дауыссыз болса, көк жалаушаны желбіретеді. Дидактикалық жаттығу: «Тиісті белгіні көтер» Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда қызыл дөңгелекті көтереді.	**Сауат ашу негіздері** **Міндеті** Жай сөйлемдерді сөздерге бөлу **Мақсаты** сөйлем, дыбыс туралы білімдерін пысықтау. **Дидактикалық ойын: « Көпше түрін айт»** – Мен сендерге допты лақтырып бір сөз айтамын, сендер сол сөздің көпше (көп) түрін айтып допты кері лақтырасыңдар. Мысалы: қыз-қыздар, ұл-ұлдар, аға-ағалар, дәптер-дәптерлер ,қозы-қозылар, жүзімжүзімдер, орындық-орындықтар, алма-алмалар, қоян-қояндар, түлкі- түлкілер, жіпжіптер, ине-инелер, көбелек-көбелектер, етік-етіктер, сақина-сақиналар, дыбысдыбыстар, мысық-мысықтар, қасқыр-қасқырлар, аю-аюлар, жылқы-жылқылар т.б. **Дидактикалық ойын: «Соңғы дыбысты ұста!»** Балалар бүгін біз шеңберде сөз тізбегін жасаймыз. Мен «құмыра» сөзін айтып бастаймын да, соңғы «а» дыбысын созып тұрамын,	**Сауат ашу негіздері** **Міндеті:** Төрт дыбысты сөздерге дыбыстық талдау жасауды жетілдіру **Мақсаты** .дыбыстық талдау жасау дағдыларын пысықтау. **Дидактикалық ойын: «Сөз тізбегі»** Педагог бір сөз айтып допты балаларға лақтырады, допты қағып алған бала сол сөздің соңғы дыбысынан басталатын сөз айтып, допты бір балаға лақтырады. Ойын осылай жалғасын табады. Мысалы: (ана-арба-алмұрт-тарақ- қармақ- қалта-айран-нан-нағашы- ыдыс-сағыз-зәкір- рауғаш- шана-алтын-неге-етік-көмір т.б.)

		Балалар, осы қыс мезгілінің қызықтарын айта отырып әңгіме құрайық. Даладағы аппақ қар күмістей жарқ-жұрқ етеді. Қардың аппақ тазалығы сондай, бетіне ештең тастағың келмейді. Енді сендер осы қыс қызықтары туралы әңгіме құраңдар. Балалардың әңгімелерін тыңдайды. Өте жақсы тағы да кім құрап береді. Қыс мезгілінде сендер қармен көп ойнайтындарың ды әңгімелеріңнен байқадым. Қар туралы «Қар қандай?» ертегісін оқып берейін. «**Қар қандай?»** Бірде құстар дауласады. Олар қардың, кәдімгі қардың қандай болатынын анықтайды. Ұшып жүріп сұрақ қояды: Қар қандай болушы еді? Алтындай жарқырап тұрады, – дейді Таң. Көгілдір түсті, – дейді мұнтаздай көгілдір Аспан. Тастай суық, – деп жауап береді Үйрек, тұмсығын қанатының астына тыға түсіп. Жып-жылы шығар, – деп жауап қатады Тауық. Жеп-жеңіл! Сондай жеңіл! – деп шу ете қалады Жел. Сондай ауыр! Кереметтей ауыр! – деп күрсінеді ағаш Бұтақтары. Күмістей, әрине! – деп күлімсірейді аспандағы сұлу да сымбатты Ай. Жер-көкті шарлаған құстар алуан түрлі жауаптар естиді, бірақ олар әртүрлі болып шығады. Балалар қар қандай?– деген сұраққа әр қайсысы әртүрлі жауап берді, неге		келесі бала соңғы дыбыстан басталатын сөз ойлап, қолмен ұстағандай қимыл жасайды, соңғы дыбысқа жаңа сөз айтып, соңғы дыбысты созып айтады. Балалар созып айтқан дыбысқа сөз айтып, ойынды жалғастырады (ойын осылай жалғасын табады). Мысалы: Құмырааа - алмаааа - айраннн - наррр - раушаннн - найзағаййй - инеее - ешкііі - ізззз - зырылдауық - қамшыыы - ыдыссс - сағаттт - тасбақааа - алтыбақаннн - наннн - намыссс - сазаннн - нағашыыы - ысқырықққ - қанттт т.б.	
Үзіліс: **Затты лақтыру мен қағып алуға арналған ойындар «Допты қуып жет»**					

Тынымсыз Тіл туралы ертегі жаттығулары: Сыйқырлы айнаға қарап отырып, араның масаның , шегірткенің, жыланның дыбыстарын салып көр. Осы дыбыстарды Тынымсыз Тіл ұнатады ма соны байқа. Ағайынды аралар. Ағайында араармыз, Еңбек үшін жаралғанбыз. -з-з-з-з-з Шырын іздеп күні бойы Гүл бақшаны аралаймыз -з-з-з-з-з (Үш саусағыңды түйістіріп, ұшып жүрген араларға ұқсат, әрбір екі жолдан кейін аралардың ызылдағанын сал.) Жаман ара Қалмай ұшып соңынан, Ара қуды Мұратты. -з-з-з-з Шағып алып қолынан, Досымызды жылатты. -у-у-у-у (Араның дауысы мен баланың ара шаққандағы дауысын сал)	 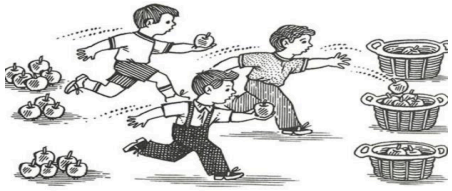	**Ойын:** ***«Допты қуып жет»*** **Мақсаты:** Балаларды ептіліке,шапшаңдыққа тәрбиелеу.Тәрбиешінің берген белгісін мұқият тыңдай білуге үйрету. **Ойынның шарты:** Тәрбиеші балаларға доп салынған кәрзеңкені көрсетеді де алаңның бір жағында өзімен бірге қатарласа тұруды ұсынады. Одан кейін кәрзеңкеден доптарды алып, балалардан алысқа, әр жаққа лақтырады. Балалар доптарға жүгіреді, оларды алып кәрзеңкеге салады. Ойын қайталанады. Балалар қанша болса, доп та сонша болуы керек. Олардың әрқайсысы допты қуып жетіп, кәрзеңкеге салатын болсын.
2 - ұйымдастырылған іс-әрекет		

	. **Қоршаған орта** **Міндеті**: -Өсімдіктерге қажеттіліктеріне сәйкес күтім жасау әдістерін білу **Мақсаты** Балалардың өсімдіктерге күтім жасау, оларды өсіру тәсілдері туралы түсініктерін кеңейту **Практикалық жұмыс.** – Балалар, енді Қоянға өсімдіктерді қалай күту керек екендігін көрсетейік. Балалар алжапқыштарын киеді, қолдарына таяқшаларын, су сепкішті алады. – Өсімдік жақсы өсу үшін не керек? – Өсімдік жақсы өсу үшін ауа, жарық керек. Олай болса, өсімдіктерді жарық жерге қойып, өсімдіктерге күтім жасайық. Балалар екі- үштен бірігіп, топтағы өсімдіктердің топырағын қопсытып, су құяды. 1. Топырақты таяқшамен қопсытамыз. 2. Жапырақтарының шаңын жұмсақ шүберекпен сүртеміз. 3. Су құямыз. 4. Жапырақтарына су бүркеміз. – Өсімдіктердің жапырағы, тамырына зақым келтірмес үшін, күту жұмысын қалай орындадыңдар? – Мұқият, ұқыпты, баппен, мейіріммен. – Жарайсыңдар, балалар! Сендер Қоянға өсімдіктерді күтуді үйреттіңдер. Енді ол да өсімдіктер өсіретін болады. – Ал енді олар неге бөлме өсімдіктері деп аталады? – Өйткені олар бөлмеде өсіріледі.	**Математика негіздері** **Міндеті**: - Геометриялық фигуралар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажырата білуге жаттықтыру **Мақсаты** : геометриялық фигулар мен денелер туралы білімін қалыптастыру «Сиқырлы дорба» ойыны. «Сиқырлы дорбада» - шар, текше, цилиндр, шаршы, үшбұрыш, шеңбер бар. Ал үстелде олардың суреттері бар. Педагог ойын жағдайын жасайды: – Балалар, геометриялық фигуралар мен денелер өмір сүрген, бір патшалықта бақытсыздық болды. Зұлым сиқыршы сиқырлы таяқшаның бір соққысымен оның барлық тұрғындарын терең зыңданға жіберді. Оларды құтқарудың бірден – бір жолы – оның қандай зат екенін, қолымен ұстап, сипалау арқылы анықтап және оның суретін табу. Балалар кезек-кезек екі қолымен фигураларды ұстап қарап, оны дорбадан шығарады, оның суретін тауып, үстіне фигураны қояды. Балалар көздерін жұмып, әрқайсысы команда бойынша дорбадан заттарды алады. Қозғалыстар мәтін бойынша орындалады	**Математика негіздері** **Міндеті:** -Пішіндердің атауларын: дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш, денелердің атауларын: текше, шар, цилиндр бекіту; пішіндер мен денелердің ерекше қасиеттері туралы ұғымдарды қалыптастыру **Мақсаты:** геометриялық фигулар мен денелер туралы білімін қалыптсатыру **Ойын жаттығуы. «Пішінге ұқсас зат»**. Жұптық жұмыс. Үстелдерде пішіндердің: дөңгелек, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш жинақтары салынған хатқалта жатыр.Тапсырманы түсіндіреді. Кез келген бала хатқалтадан пішінді шығарып,оны атайды,ал екінші бала қоршаған ортадағы осындай пішіндегі затты атайды.	**Музыка** **Міндеті:** - Музыканың ширақ сипатын жеңіл, ырғақты жүгіріспен беру **Мақсаты** Вальс музыкасының ырғағын өзге музыкалардан ажырата білуге ұмтылдыру :Музыка тыңдау: «Вальс» (Қ. Шілдебаев) Ән айту: «Айнала ақша қар» (И. Мамақов) «Қыс келді» (Б. Жұмабекова) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Көңілді балалар» литва х.ә. (өңдеген Т. Ломова) Билер: «Қоян биі» (В. Питерцев) Ойындар, хороводтар: «Көлеңке» (К. Қуатбаев) Музыкалық аспапта ойнау: «Тамшылар» румын х.ә. (өңдеген Т. Попатенко)	**Қоршаған орта** **Міндеті: -** .Нанға ұқыпты қарауға, бидайды өсіруге және өндіруге қатысатын адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу **Мақсаты** Нанға деген ұқыпты қатынасқа тәрбиелеу, бидай өсіру мен нан өндіруге қатысатын адамдардың еңбегіне құрмет көрсету. Сурет салу икемділігін арттыру Нан неден жасалады екен? Ұн неден жасалады? Бидай қайда өседі? Бидайды кім өсіреді? Диқаншы дегеніміз кім? Диірменші дегеніміз кім? Наубайшы дегеніміз кім? Сатушы дегеніміз кім? Балалардың жауаптарын толықтырып, суреттер арқылы көрсетеді. Диқандар көктемде жерге бидай тұқымын себеді. Оны жаз бойы суарып, күтіп баптайды. Күз болған соң жайқалып піскен бидайды комбайнмен жинайды. Одан соң диірменші ұн етіп тартып, қапқа қаптайды. Қапталған ұнды наубайханаға жібереді. Наубайшылар ұннан түрлі тағамдар нан, бауырсақ, бәліш пісіреді. Дайын болған тағамдарды дүкенге жібереді. Мұның бәрі адамдардың еңбегі. Нан-адамның тіршілік корегі, дастарханға үлкен еңбекпен келеді. Сондықтан дастарханға зор еңбекпен келген нан тағамдарын қастерлеуіміз керек. Енді балалар, нанның суретін салайық.
	Үзіліс:				

Саусақ ойындары **Ойын:*Су толтыру.*** **Мақсаты:**Қол ептілігін дамыту,ас ішкенде қалай отырып,қасықты қалай ұстайтынын,ыдыстар қалай тұратынын үйрету. **Керекті құралдар:**шұңқыр қасық,шұңқыр тәрелке мен күрешке. **Мазмұны:** Үстел үстіне шұңқыр ыдысқа су құйып қоямыз.Одан кейін 1-ші тәрбиеші өзі көрсетеді.Ыдыстағы суды қасықпен алып,ақырын төгіп алмай күрешкеге құямыз.Осы іс-әрекет бірнеше рет қайталанады.	***Саусақ ойыны: Жүретін саусақтар.*** **Мақсаты:**Саусақтарын жүргізе отырып,саусақты шынықтыру және заттарды атау үшін логикалық есін ұлғайту. **Керекті құралдар:** Суреттері бар кітапшалар. **Шарты:** Суреті бар кітапшаны алып,ішін ашып,ішінде балалар білетін деген суреттерді парақ бетінде саусақтарды жүргізе отырып (2 саусақпен),суретті нұсқап оның атын сұрайды.балалар жауап береді.Сол ереже бойынша қайталанады.	**Дидактикалық ойын:** ***«Домино»*** **Мақсаты:** «Баланың көліктер жайлы білімдерін дамыту, пысықтау. Сәйкес көлікті тауып дұрыс атату, оның атқаратын қызметімен таныстыру. **Ойын шарты:** Суреттері сәйкес келетін карточкаларды біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. **Қажетті құралдар**: Бірдей қос суреттер, әртүрлі көліктер бейнеленген көлімдері 5×6см карточкалар.

3 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	Математика негіздері **Міндеті:** Көлемді пішіндер мен денелерді ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу; өз ойы бойынша пішіндерден тақырыптық композициялар жасауға, графикалық диктантты орындауға үйрету **Мақсаты** геометриялық фигулар мен денелер туралы білімін қалыптсатыру	**Қазақ тілі** **Міндеті -** Шағын өлеңдер тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу **Мақсаты:** Мемлекеттік Рәміздердің қазақша атын үйрету, сөйлеу мәдениетін жетілдіру. **«Мнемо кестесі» бойынша** Мемлекеттік Елтаңбаны сипатта, сөйлем құра.	**Сөйлеуді дамыту** **Міндеті:** - Айналасындағылармен өздігінен диалогті бастауға ынталандыру **Мақсаты** -Қыс белгілері жайлы әңгімелесу.	**Көркем әдебиет** **Міндеті:** Рөлдерде кейіпкердің көңіл күйі мен мінезін, бейненің қимылын, интонациясы мен мимикасын беру **Мақсаты** ертегі мазмұнын интонациямен мазмұндау арқылы сахналауға баулу.	**Шығармашылық бейнелеу әрекеті** **Міндеті: - -** Балаларды ер адамға арналған баскиімнің түрлерімен, олардың ерекшеліктерімен, баскиімнің басқа да киімдерден өзгешелігімен таныстыру -аталған заттардан қалауы бойынша мүсіндеу және оларды ою-өрнектермен және қосымша заттармен (моншақ, дән және т.б.) безендіру -жапсырудың түрлі әдістері (симметриялы, сыңарлы симметриялы, сұлбалы) мен тәсілдерін (тура, қисық қию, ою, флористика элементтерін жән т.б.) қолдану, түрлі материалдардан (қағаз, мата, табиғи материалдар) жапсыру

	«Шын немесе жалған» дидактикалық ойыны Педагог зат пен форманы атайды. Мысалы, «доп дөңгелек», «қорап доп тәрізді». Егер мәлімдеме дұрыс болмаса, онда балалар қолын айқастыра көкірегіне қояды немесе бастарын шайқайды. Егер дұрыс болса – қол шапалақтайды.	– Елтаңбада шаңырақ бейнеленген. – Елтаңбада тұлпар бейнеленген. – Елтаңбада жұлдыз бейнеленген.	Балалар енді «қыс» сөзіне дыбыстық талдау жасату әріп қималарымен. Қ– дауыссыз дыбыс. Ы – дауысты дыбыс. С– дауыссыз дыбыс. Дауысты дыбысты қандай түспен белгілейміз? Ал дауыссыз дыбысты ше? **Дидактикалық ойын:** **«Қай мезгілде ойнаймыз?»** **Ойын шарты**: Шаңғы, асық, шана, доп, хоккей, секіргіш жіп суреттеріне қарап, қай мезгілде ойнайтынын айту**.**	Педагог балаларға жұмбақ жасырады: Бұрап қойған сағаттай, Айғайлайды таң атпай. (Әтеш) Жолбарысқа ұқсайды, Тек тышқанды ұстайды. (Мысық) Өзі айлакер, өзі бір қу, Жүрген жері айғай-шу. (Түлкі) Мысық, әтеш, түлкі туралы қандай ертегі білесіңдер? Бүгін біз «Мысық, әтеш және түлкі» деген орыс халық ертегісімен танысамыз. Ертегі – әдеби жанрдың бір түрі екенін естеріне түсіру. Ертегінің өлеңнен айырмашылығы – ертегіні ойдан, қиялдан шығарады.	-- Қағаздан құрастыру. Қағаз цилиндрлерден қазақ халқының ұлттық бас киімдерін **-Мақсаты:-** балаларға тымақты бейнелеп салуға,мүсіндеуге,жапсыруға,құрастыруға үйрету **Топтық жұмыс**

Үзіліс: .

«Гүлдерді күтеміз»ойыны

Мақсаты:балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын қалыптастыру. Гүлдердің түрлерін (көпжылдық, біржылдық, пияз тұқымдас, шөптекті, тұқымдас гүлдерді) ажырата білуге үйрету. Гүлдер сұлулық белгісі екенін, оларды күтіп-баптап, қамқорлыққа алу керектігін түсінеді.

Ойын шарты: гүлдерді екіге бөлу,дала гүлдерін газонның қасына іліп,ал бөлме гүлдерін үйдің қасына қою , суреттер бойынша әнгімелету.

Қимылды ойын:«Ту».

Мақсаты: Топтағы қарым-қатынасты нығайту.

Ойынның шарты: Балалар 3-4 топқа бөлінеді.Әр топтың ортасында 1 бала ту ұстап тұрады. Тәрбиешінің бұйрығы бойынша ойыншылар жан-жаққа жүгіріп, көздерін жұмып тұрады. Тәрбиешінің бұйрығы бойынша ту ұстаған балалар орындарын ауыстырады. Тәрбиеші «Өз туларыңды табыңдар» дегенде ойыншылар өз туларына қарай жүгіреді. Қай топ тез жиналады, сол топ жеңеді.(Тулардың түстері әр түрлі болу керек)

Қимылды ойын:

«Шұңқырдағы қасқырлар»

Мақсаты: Балаларды шапшаңдыққа, жылдамдыққа баулу.

Ойынның шарты:Алаңның ортасында ұзын шұңқыр салынды.(1-1,5 метр)Шұңқырдың ортасында екі қасқыр тұрады. Қалған ойыншылар ешкі болады. Ешкілер алаңның бір жақ шетінде үйлерінде тұрады.Тәрбиешінің бұйрығы бойынша ешкілер үйлерінен шығып, шұңқырдан секіріп өтіп, жайылымға барады. Қасқырлар шұңқырдан шықпай ешкілерді ұстап алу керек.

4 - ұйымдастырылған іс-әрекет					
	Дене шынықтыру **Міндеті:** - Іштің бұлшық еттеріне арналған жаттығулар: екі бала жұптасып жасайды: бірінші бала қолын желкесіне қойып, шалқасынан жатып, денесін көтереді **Мақсаты: -** Отырған күйде допты екі қолмен бастан асыра лақтыруға үйрету. **«Кокостармен ойнаймыз»** Отырған күйде допты екі қолмен бастан асыра лақтыруға үйрету. Доп ұстаған қолды бастан асыра артқа жіберіп, доптың траекториясы алдыға, жоғары дұрыс ұшу үшін, бүгілген қолды түзу ұстап, допты лақтыру шеберліктерін (машықтарын) қалыптастыру. Доптың артынан залдың сол немесе оң жағынан жүгіріп барып алып келіп, сапқа тұрады. Допты сол қолмен лақтырады.	**Музыка** **Міндеті:** Балалар шығармашылығын дамыту, оларды белсенділікке, дербестікке баулу **Мақсаты** Вальс музыкасының ырғағын өзге музыкалардан ажырата білуге ұмтылдыру. Музыка тыңдау: «Вальс» (Қ. Шілдебаев) Ән айту: «Айнала ақша қар» (И. Мамақов) «Қыс келді» (Б. Жұмабекова) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Көңілді балалар» литва х.ә. (өңдеген Т. Ломова) Билер: «Қоян биі» (В. Питерцев) Ойындар, хороводтар: «Көлеңке» (К. Қуатбаев) Музыкалық аспапта ойнау: «Тамшылар» румын х.ә. (өңдеген Т. Попатенко)	**Қазақ тілі** **Міндеті:** Шағын өлеңдер тақпақтар жаттату, жұмбақтар шешкізу **Мақсаты :**Мемлекеттік Рәміздердің қазақша атын үйрету, сөйлеу мәдениетін жетілдіру. **Тақпақ жатта.** **Мемлекеттік Елтаңба** Елтаңбамыз – ел беті, Төрге ілінер көрнекі. Анам таққан шолпыдай Дөп-дөңгелек, өрнекті.	**Дене шынықтыру** **Міндеті**: - - Арқаға арналған жаттығулар: отырып алға, артқа еңкею (5–6 рет), стретчинг элементтері бар жаттығуларды орындау, қолдың көмегімен етпетінен жатып еңбектеу (3 метр). **Мақсаты** Іші толтырылған допты алысқа бір қолмен лақтыруға үйрету: қолды алдыға, жоғары созып, ширақ сермеп, доптың ұшу траекториясын дұрыс беру және бастапқы қалыпқа қайтадан тұра білу шеберліктерін (машықтарын) қалыптастыру. . **Антарктида** Антарктидада жыл бойы қыс болады. Пингвин – оның мекені. «Пингвиндер» ойын-жаттығуы Екі тіземен допты қысып алып жүру. Екі топқа бөлінеді. Екі топ екі тізбек болып тұрады. Бастаушы балалар екі тізе ортасына допты қысып, белгіленген жерге екі аяқпен секіріп барып, кері жүгіріп келіп, тізбектің соңына тұрады. Ойын осылай жалғаса береді.	**Дене шынықтыру** **Міндеті: -**Гимнастикалық қабырғада қолдарымен тартылып тұрып, аяқтарын көтеру (5-6 рет). **Мақсаты -** Іші толтырылған допты алысқа бір қолмен лақтыруға үйрету: қолды алдыға, жоғары созып, ширақ сермеп, доптың ұшу траекториясын дұрыс беру және бастапқы қалыпқа қайтадан тұра білу шеберліктерін (машықтарын) қалыптастыру. Іші толтырылған допты алысқа бір қолмен лақтыруға үйрету: қолды алдыға, жоғары созып, ширақ сермеп, доптың ұшу траекториясын дұрыс беру және бастапқы қалыпқа қайтадан тұра білу шеберліктерін (машықтарын) қалыптастыру. (2 рет) Доптың артынан залдың сол немесе оң жағынан жүгіріп барып, алып келіп, сапқа тұрады. Допты сол қолмен лақтырады.
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.

Серуен	**Бақылау:** Бұлтты бақылау. **Мақсаты**: Қыста аспанды сұрғылт бұлт басады, бұлттың салдарынан қар жауады т.б. түсіндіру. Зәулімде тұрағы Тіреусіз тұрады.(Бұлт). **Еңбек:** Көшедегі қар жинаушы машинала-рдың жұмысын бақы лау.**Мақсаты:** Қар тазалаушы машиналардың адам үшін пайдасының зор екендігін айту.Еңбекті дәріптей білуге үйрету. Бір халық аспанда ұшқан, аяғы жоқ,Ұстаған қолдарында таяғы жоқ.Күніне талай жерге кетер кезіп, Нәрсенің бұл секілді саяғы жоқ. (Бұлт **Мақсаты**: Балаларға бұлт туралы түсінік қалыптастыра отырып, есте сақтау қабілетін дамыту. **Қим.ойын:** «Мені қуып жет». **Мақсаты:** Шапшаңдыққа үйрету. Денені ширату арқылы денсаулықты нығайту.	**Бақылау:** Мұзды бақылау. **Мақсаты:** Мұзды көрсете отыра сипаттау. Қыс мезгілінде өзендер мен көлдердің бетін мұз басатындығы жөнінде түсінік беру. **Еңбек:** Тайғанақ жерге құм себу. **Мақсаты:** Балаларды бірлесіп жұмыс жасауға баулу. Өздеріне беріл ген тапсырманы тия-нақты орындауларын қадағалау. Жаңа жыл туралы тақпақ жаттату. Жаңа жыл,жаңа жыл, Жаңа жылда-жаңа нұр. Жасыл шырша жанында Жадырап бар бала жүр. **Мақсаты:** Еске сақтау қабілетін дамыту, сөздерді қатесіз дұрыс айтуға үйрету. **Ойын:** «Тышқан мен мысық». **Мақсаты:** Шапшандыққа, жылдам шешім қабылдауға үйрету.	**Бақылау:**Ауа-райын бақылау. **Мақсаты:** Ауа-райын бақылай отырып, күз мезгілінің өзіне тән ерекшеліктерін көрсете сипаттау. **Еңбек: «**Таза алаң». **Мақсаты:** Аула сыпырушыға көмектесу.Тазалыққа, кішіпейілдікке үйрету.Үлкендердің еңбегін қадірлей білуге тәрбиелеу. **Ойын:** «Қасқыр мен қаздар». **Мақсаты:** Топ болып ойнауға, рөлдерді бөліп ойнауға қалыптастыру. **Қимылдық ойын:** «Тымпи-тымпи».	**Бақылау:** Мұздақты бақылау. **Мақсаты:** Мұздақтың пайда болу жолын түсіндіру, мұздақтан абай болып жүруге үйрету. **Еңбек:** Ағаш түптеріне қар үю. **Мақсаты:** Еңбеккорлыққа үйрету. Жалқаулықтан аулақ болуға шақыру. **Жеке жұмыс:** Жұмбақ жатттату“ Отқа жанбас, Суға батпас” (**мұз**) **Мақсаты:** Мұз туралы түсінік беру. Жұмбақ жаттату арқылы сөздік қорын молату. Есте сақтау қабілетін дамыту. **Қимылдық ойын: «**Қазан». **Мақсаты:** Бірлесіп ойнауға шақыру. Балалардың көңілдерін көтеру.	**Бақылау:** Күнді бақылау. **Мақсаты:** Тірі табиғат үшін күннің маңызы, пайдасы, қажеттілігі. Қыста күннің қызуы төмендейтіні туралы түсінік беру. **Еңбек:** «Қыс қызығы». **Мақсаты:** Балалар мен ата-аналар біріге отырып, ойын алаңын әшекейлеу қардан сырғанақ жасау. Бірлесіп еңбек етуге үйрету, үлкендердің еңбегіне құрметпен қарауға тәрбиелеу. **Жеке жұмыс:** Ақ сандығым ашылды, Ішінен жібек шашылды. (Күн) **Мақсаты:** Балаларға жұмбақтарды жаттата отырып, тіл байлықта-рын дамыту, ойлау қабілеттерін арттыру. **Қимылды ойын:** «Айгөлек». **Мақсаты:** Денені шынықтыру, шапшан-дыққа , ептілікке баулу.
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналарға кеңес* Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	*Ата –аналарға кеңес* Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	*Ата –аналарға кеңес* - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.	*Ата –аналарға кеңес* Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.	*Ата –аналарға кеңес* - баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.